

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

ИЗВЕШТАЈ

**о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Народне
банке Србије за 2009. годину, у делу који се односи на пословање
са државним буџетом**

Број: 400-364/2010-07/7
Београд, 15. децембар 2010. године

Садржај

	<i>Страна</i>
Извештај државног ревизора	4
Правни основ	4
Предмет ревизије	4
Циљ ревизије	5
Поступак ревизије	5
Одговорност руководства за састављање финансијских извештаја и правилност пословања	6
Одговорност ревизора	6
Мишљење	7
1. Подаци о субјекту ревизије	8
а) Настанак Народне банке Србије	8
б) Органи Народне банке Србије	9
ц) Односи Народне банке Србије и Републике Србије	9
д) Капитал, приходи, расходи и резерве Народне банке Србије	10
2. Финансијски извештаји	11
БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2009.године	11
БИЛАНС УСПЕХА у периоду од 01. до 31.12.2009. године	13
ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ у периоду од 01. до 31.12.2009. године	14
ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ у периоду од 01. до 31.12.2009. године	16
3. Напомене уз ревизорски извештај	17
3.1. Рачуноводствени систем	17
3.1.1. Организација рачуноводства	17
3.1.2. Пословне књиге и рачуноводствене исправе	17
3.1.3. Састављање финансијских извештаја	18
3.1.4. Систем интерних рачуноводствених контрола	18
3.1.5. Рачуноводствене политике	18
3.2. Интерна ревизија	20
3.3. Позиције Биланса стања	21
3.3.1. Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања	22
3.3.2. Дати кредити и депозити	23
3.3.3. Хартије од вредности	26
3.3.4. Остали пласмани	27
3.3.5. Остала средства	27

3.3.6.	Трансакциони депозити	28
3.3.7.	Остали депозити	30
3.3.8.	Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата	32
3.3.9.	Остале обавезе	32
3.3.10.	Послови у име и за рачун трећих лица	33
3.3.11.	Преузете будуће обавезе	43
3.4.	Позиције Биланса успеха	44
3.4.1.	Приходи од камата	44
3.4.2.	Расходи од камата	45
3.4.3.	Приходи од накнада и провизија	46
3.4.4.	Остали пословни приходи	47
3.5.	Резултат обрачунског периода	49
3.6.	Јавни дуг	53
3.6.1.	Укупан јавни дуг Републике Србије	54
3.6.2.	Нова задужења у 2009. години	57
3.6.3.	Извршене отплате јавног дуга у 2009. години	57
3.7.	Судски спорови у вези пословања са државним буџетом	59

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Извештај

о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Народне банке Србије за 2009. годину, у делу који се односи на пословање са државним буџетом

Извршили смо ревизију финансијских извештаја Народне банке Србије за 2009. годину у делу који се односи на пословање са државним буџетом и то: 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о токовима готовине; 4) Извештај о променама на капиталу; 5) Напомене уз финансијске извештаје; 6) Статистички анекс као и ревизију правилности пословања Народне банке Србије, у делу који се односи на пословање са државним буџетом.

Нисмо вршили ревизију финансијских извештаја и правилности пословања Народне банке Србије у делу који се односи на пословање са државним буџетом за предходне године.

Ревизију су извршила овлашћена лица Државне ревизорске институције.

Ревизија је извршена у Београду, у седишту Народне банке Србије, улица Немањина број 17 у присуству овлашћених лица Банке.

Правни основ

Законски основ за вршење ревизије је дат у Уставу Републике Србије¹, Закону о Државној ревизорској институцији², Закону о Народној банци Србије³, Закону о буџетском систему и важећим прописима Републике Србије, као и Годишњем плану ревизије за 2010. годину, који је донела Државна ревизорска институција.

На основу Закључка о спровођењу ревизије број 400-364/2010-07 од 7. априла 2010. године који је уручен на основу члана 5. став 1. тачка 1) Закона о Државној ревизорској институцији, а у складу са Пословником Државне ревизорске институције, Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2010. годину, број: 02-235/2010-09 од 17. марта 2010. године, Планом ревизије Државне ревизорске институције за 2010. годину од 19.03.2010. године, Међународним стандардима ревизије (IFAC) и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (INTOSAI), извршена је ревизија финансијских извештаја и правилности пословања Народне банке Србије у делу који се односи на пословање са државним буџетом за 2009. годину.

Предмет ревизије

Одређивање позиција финансијских извештаја, које се односе на пословање са државним буџетом извршено је на основу Упутства о обавези и начину прикупљања, обраде и

¹ "Службени гласник РС" бр, 98/06

² "Службени гласник РС", бр.10/05 и 54/07

³ "Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004

достављања података о стању и структури пласмана, потраживања и обавеза банака⁴, које је донео Гувернер Народне банке Србије на основу члана 21. став 1. и члана 68. Закона о Народној банци Србије.

Овим Упутством је прописана обавеза за Народну банку Србије, све банке, финансијске организације, Агенцију за осигурање депозита и Фонд за развој Републике Србије да податке о стању и структури својих књиговодствених рачуна исказују на прописаном обрасцу – Образац УССПО. Истим Упутством је прописана обавеза да се на одређеним рачунима, прописаних одговарајућим Контним планом, обезбеде софтверска решења која омогућавају да се на четвртој и петој цифри прикажу подаци о секторској структури. Секторска ознака 5 је прописана за јавни сектор, у оквиру кога су посебно означени републички органи (секторска ознака 50) и организације и правна лица из области друштвених делатности које се финансирају из буџета (секторска ознака 54).

Ревизијом финансијских извештаја Народне банке Србије за 2009. годину су обухваћене све позиције са секторском ознаком 50 - Републички органи и организације, 54 – Правна лица из области друштвених делатности које се финансирају из буџета, као и правилности пословања Народне банке Србије у делу који се односи на пословање са државним буџетом.

Циљ ревизије

Циљ ревизије је да се, на основу прикупљених адекватних и довољних доказа, изрази мишљење о истинитости и објективности годишњих финансијских извештаја, као и мишљење о законитости рада одговорних лица код субјекта ревизије.

Поступак ревизије

Државна ревизорска институција је члан Међународне организације врховних ревизијских институција (International Organization of Supreme Audit Institution, у даљем тексту - **INTOSAI**) и у свом раду користи Међународне стандарде врховних ревизијских институција (International Standards of Supreme Audit Institutions, у даљем тексту - **ISSAI**).

За потребе обављања ревизије финансијских извештаја Народне банке Србије за 2009. годину у делу који се односи на пословање са државним буџетом и ревизије правилности пословања Народне банке Србије, у делу који се односи на пословање са државним буџетом коришћени су Међународни стандарди ревизије (издао их је IFAC – Међународна федерација рачуновођа), који се примењују у Републици Србији у смислу члана 2. Закона о рачуноводству и ревизији⁵.

У овом случају коришћен је Међународни стандард ревизије (ISA) 800 "Извештај ревизора о ревизијским ангажманима за специјалне сврхе".

Међународни стандарди ревизије налажу да радимо у складу са етичким захтевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да наведени делови финансијских извештаја не садрже материјално значајне грешке.

⁴“Службени гласник РС”, бр. 125/2007, 57/2008, 57/2008, 63/2008, 3/2009, 9/2010

⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 46/06

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износивању и обелодањивањима датим у финансијским извештајима. Избор поступака је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталим услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија, такође укључује оцену примењених рачуноводствених политика и процена извршених од стране руководства, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Ревизија укључује и спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказани подаци у финансијским извештајима у складу са намером законодавца, односно у складу са прописима у Републици Србији. Ти поступци укључују процену ризика постојања материјално значајне неусклађености.

Сматрамо да ревизија **саставних делова** финансијских извештаја коју смо извршили и докази које смо прикупили **обезбеђују** разумну основу за наше мишљење.

Одговорност руководства за састављање финансијских извештаја и правилност пословања

За састављање и објективну презентацију финансијских извештаја одговорно је руководство Народне банке Србије.

Ова одговорност обухвата одржавање интерних контрола, које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја услед криминалне радње или грешке, одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Поред одговорности за припремање и презентацију годишњих финансијских извештаја, руководство Народне банке Србије је, такође, одговорно да обезбеди да су активности, трансакције и информације, које су приказане у финансијским извештајима у складу са прописима у Републици Србији.

Финансијски извештаји су састављени у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извештавања за годину која се завршава са 31. децембром 2009. а које је одобрио Савет Народне банке Србије у складу са одредбама Закона о Народној банци Србије.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу извршене ревизије, изразимо мишљење о финансијским извештајима Народне банке Србије за 2009. годину у делу који се односи на пословање са државним буџетом и о правилности пословања Народне банке Србије у делу који се односи на пословање са државним буџетом.

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима Народне банке Србије за 2009. годину у делу који се односи на пословање са државним буџетом наша одговорност укључује изражавање мишљења да ли су активности, трансакције и информације које су обелодањене у финансијским извештајима по свим материјално

значајним аспектима у складу са прописима у Републици Србији. Та одговорност укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказани подаци у финансијским извештајима у складу са намером законодавца у делу који се односи на пословање са државним буџетом. Ти поступци укључују процену ризика постојања материјално значајне неусклађености.

Мишљење

По нашем мишљењу финансијски извештаји Народне банке Србије за 2009. годину, у делу који се односи на пословање са државним буџетом дају истинит и фер приказ финансијске позиције на дан 31.12.2009. године и њеног финансијског резултата и финансијских токова за годину завршену на тај дан и састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Не коригујући напред изнето мишљење скрећемо пажњу на следеће чињенице:

*Приликом расподеле вишка прихода над расходима утврђеног по завршним рачунима за 2008. годину и 2009. годину, као што је објашњено Напомени бр. 3.5 - Резултат периода, Народна банка Србије је примењивала одредбе члана 77. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/2003,55/2004 и 85/2005) који је био на снази у периоду на који се финансијски извештаји односе, као и у време доношења одлука о расподели, на тај начин што је преостали износ вишка прихода над расходима, после издвајања за посебне резерве, при одређивању дела вишка прихода над расходима, који чини приход буџета Републике Србије, **курсне разлике третирао као нереализовани приход**, а који је по одредбама истог члана закона наведен као одбитна ставка.*

*Иако формулација **нереализованог прихода** није прецизније објашњена ни у самом закону, нити у подзаконским актима, Народна банка Србије је приликом расподеле вишка прихода над расходима под категоријом **нереализованог прихода** подразумевала курсне разлике настале по основу прерачунавања средстава и обавеза у страниј валути, као и промене вредности хартија од вредности које се евидентирају по фер вредности кроз биланс успеха, а такође и приходе од промене вредности датих стамбених кредита.*

*У Закону о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије, који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 44/2010, у члану 77. став 5. прецизирано је да се „добит проистекла из **курсних разлика и ревалоризационих резерви Народне банке Србије распоређује на следећи начин: 33,3% у основни капитал и 66,7% у посебне резерве**“, а по ставу б. истог члана, добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви Народне банке Србије распоређује се на следећи начин: 10% у основни капитал, 20% у посебне резерве и 70% у буџет Републике Србије.*

Генерални државни ревизор

Радослав Сретеновић

Београд, 15. децембар 2010. године

1. Подаци о субјекту ревизије

Народна банка Србије је централна банка Републике Србије и њена улога је одређена Уставом Републике Србије⁶ и Законом о Народној банци Србије. Народна банка Србије је самостална и независна у обављању прописаних функција и подлеже надзору Народне скупштине, којој и одговара.

За обавезе Народне банке Србије јемчи Република Србија.

Основни циљ Народне банке Србије јесте постизање и одржавање стабилности цена и очување финансијске стабилности, као и да не доводећи у питање остваривање свог основног циља, подржи спровођење економске политике Владе Републике Србије послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Народна банка Србије поред осталог обавља следеће функције: 1) утврђује и спроводи монетарну политику; 2) самостално води политику курса динара и, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара; 3) чува и управља девизним резервама; 4) издаје новчанице и ковани новац; 5) уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством; 6) издаје и одузима дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација и доноси прописе из те области; и др.

Народна банка Србије је правно лице, и не уписује се у регистар правних лица, са седиштем у Београду. Народном банком Србије руководи гувернер, кога бира Народна скупштина.

а. Настанак Народне банка Србије

Почетак рада Народне банке Србије се везује за оснивању и почетак рада Привилеговане банке Краљевине Србије 1884. године. Народна банка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца формирана је 1920. године, а 1929. године је променила назив у Народну банку Краљевине Југославије. Од 1946. године, Народна банка Србије своје функције обавља под називом Народна банка Југославије, као централна монетарна институција најпре Федеративне Републике Југославије (ФНРЈ), касније Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ), све до њеног распада 1991. године. Народна банка Србије је наставила своје пословање у Београду као централна банка СРЈ представљајући две републике претходне Југославије - Србију и Црну Гору, које су у априлу 1992. године формирале Савезну Републику Југославију (СРЈ).

Скупштина СРЈ усвојила је Закон о Народној банци Југославије 25. јуна 1993. године у коме је Банка дефинисана као једина и независна емисиона банка монетарног система СРЈ. Сва нематеријална улагања и основна средства које Банка користи су власништво СРЈ, док СРЈ гарантује за све обавезе Банке.

У складу са Законом о спровођењу Уставне повеље Државне заједнице Србије и Црне Горе, који је ступио на снагу 4. фебруара 2003. године, Банка је наставила да врши своју функцију као централна банка Републике Србије што је накнадно регулисано и Законом о Народној банци Србије усвојеним 19. јула 2003. године.

⁶ “Службени гласник РС”, бр. 83/2006-2 и 98/2006-3

в. Органи Народне банке

Органи Народне банке Србије су: 1) Монетарни одбор Народне банке Србије; 2) Гувернер Народне банке Србије; 3) Савет Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет).

Монетарни одбор чине гувернер и вицегувернери Народне банке Србије, и он поред осталог утврђује: услове и начин издавања краткорочних хартија од вредности; услове и начин под којима Народна банка Србије спроводи операције на отвореном тржишту и обавља дисконтне послове; политику одобравања краткорочних кредита; политику курса динара и, уз сагласност Владе, режим курса динара; начин управљања девизним резервама; есконтну стопу и друге каматне стопе Народне банке Србије и др.

Гувернер је надлежан и одговоран за остваривање циљева Народне банке Србије, а посебно за: спровођење одлука Монетарног одбора и Савета; организацију и пословање Народне банке Србије; припремање аката из надлежности Народне банке Србије; доношење аката из надлежности Народне банке Србије који законом нису стављени у надлежност Монетарног одбора или Савета.

Савет Народне банке Србије бира Народна скупштина.

Савет, на предлог гувернера: усваја финансијски план Народне банке Србије; усваја годишњи рачун Народне банке Србије; утврђује јединствену тарифу по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге и др.

с. Односи Народне банке Србије и Републике Србије

Народна банка Србије може, на основу уговора или закона, обављати за Републику Србију послове у вези с хартијама од вредности, задуживањем и друге послове, при чему за обављање ових послова Народна банка Србије не наплаћује накнаду Републици Србији. Изузетно се може уговорити плаћање накнаде.

Народна банка Србије доставља програм монетарне политике за наредну годину Народној скупштини, ради информисања, најкасније до 15. децембра текуће године.

Извештај о пословању и резултатима рада и извештај о монетарној политици, уз образложење свих фактора који су утицали на спровођење монетарне политике Народна банка Србије подноси Народној скупштини, најкасније до 30. јуна наредне године, а извештај о стању у банкарском и укупном финансијском систему земље, најкасније до 30. септембра наредне године.

Гувернер присуствује седницама Владе на којима се разматрају питања у вези са остваривањем циљева и функција Народне банке Србије, а Министарство финансија доставља Народној банци Србије, ради давања мишљења, нацрте закона и других прописа везаних за циљеве и функције Народне банке Србије, а посебно Нацрт меморандума о буџету, економској и фискалној политици и нацрт закона којим се уређује буџет у складу са роковима прописаним законом којим се уређује буџетски систем.

Новчана средства буџета Републике, директних и индиректних корисника средстава тог буџета и организација обавезног социјалног осигурања, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора Републике, у складу са одредбама члана 8. Закона о буџетском систему⁷.

⁷ "Службени гласник РС", бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005, 66/2005, 101/2005, 62/2006, 63/2006 и 85/2006)

Међутим, Систем консолидованог рачуна трезора за динарска средства, као обједињени рачун средстава консолидованих рачуна трезора Републике и трезора локалних власти, преко којег се врше плаћања између корисника буџетских средстава и средстава организација обавезног социјалног осигурања, с једне стране и субјеката који нису обухваћени системом консолидованог рачуна трезора, с друге стране води Народна банка Србије. У Народној банци Србије се води и Систем консолидованог рачуна трезора за девизна средства корисника буџетских средстава и средстава организација обавезног социјалног осигурања као и други рачуни утврђени законом.

Поред наведеног Народна банка Србије обавља укупан девизни платни промет за јавни сектор.

За потребе управљања приливима по основу јавног дуга Републике Србије и отплате јавног дуга, консолидовани рачун трезора Републике има подрачуне у домаћој и иностраној валути, који се воде код Народне банке Србије, у смислу члана 12. Закона о јавном дугу⁸.

Министар финансија може закључити уговор са Народном банком Србије за обављање појединих послова у вези са отплатом јавног дуга.

У законима којима је уведен јавни дуг Републике Србије за администратора конкретног јавног дуга је именована Народна банка Србије.

d. Капитал, приходи, расходи и резерве Народне банке Србије

Имовина коју користи Народна банка Србије за пословање - динарски и девизни краткорочни и дугорочни пласмани, девизна средства, хартије од вредности, остала актива и имовинска права у поседу Народне банке Србије, покретне и непокретне ствари и новчана средства на жиро-рачуно Народне банке Србије је власништво Републике Србије

Капитал Народне банке Србије састоји се од основног капитала и посебних резерви, а минимални основни капитал Народне банке Србије износи 10.000.000.000,00 динара и формира се из вишка прихода над расходима Народне банке Србије.

Посебне резерве формирају се из вишка прихода над расходима у висини до 30% оствареног вишка прихода над расходима Народне банке Србије, а највише у износу до вредности основног капитала Народне банке Србије.

Преостали износ вишка прихода над расходима, умањен за износ нереализованих прихода, а после издвајања за посебне резерве, чини приход буџета Републике Србије.

Вишак расхода над приходима покрива се из посебних резерви, а ако та средства нису довољна, из буџета Републике Србије или издавањем хартија од вредности које за ту сврху издаје Република Србија и преноси Народној банци Србије.

Средства за посебне резерве предвиђају се финансијским планом, а коначно утврђују годишњим рачуном Народне банке Србије, а о њиховој употреби одлучује гувернер.

Годишњи рачун Народне банке Србије сачињава се у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија и међународним рачуноводственим стандардима и исти се са извештајем овлашћеног ревизора, доставља Народној скупштини до 30. јуна наредне године, а у даљем року од месец дана објављује у "Службеном гласнику Републике Србије"

⁸ "Службени гласник РС", бр. 61/2005

2. Финансијски извештаји

БИЛАНС СТАЊА за годину која се завршава 31.12.2009.

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Бр. напом.	Износ 31.12.2008.	Износ 31.12.2009.	Предмет ревизије Секторски салдо
АКТИВА		42.430.537	29.068.796	0
Готовина и готовински еквиваленти				
Злато и други племенити метали		22.635.905	31.689.655	0
Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вр. дерив. и др. потраж.	3.3.1.	397.287	439.562	11.151
Дати кредити и депозити	3.3.2.	59.794.728	179.065.575	1.335.275
Хартије од вредности	3.3.3	600.630.028	777.715.846	9.952.042
Удели (учешћа)		584.083	6.263.963	0
Чланска квота у ММФ-у		45.312.173	48.925.911	0
Остали пласмани	3.3.4.	10.550.333	12.037.978	1.373
Нематеријална улагања		434.254	418.401	0
Основна средства и инвестиционе некретнине		16.239.339	19.289.375	0
Остала средства	3.3.5.	2.514.509	3.718.439	22.286
УКУПНО АКТИВА		801.523.176	1.108.633.501	11.322.127
ПАСИВА	3.3.6.	228.637.538	204.187.944	72.205.674
Трансакциони депозити				
Остали депозити	3.3.7.	257.074.724	352.840.903	45.844.874
Примљени кредити		85.937.340	158.731.647	0
Обавезе према ММФ-у		50.813.631	161.836.132	0
Обавезе по основу хартија од вредности		12.615.328		0
Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата	3.3.8.	8.057.545	104.420	79.948
Резервисања		379.899	1.125.603	0
Обавезе за порезе		34.169	61.639	0
Остале обавезе	3.3.9.	8.239.920	11.028.757	258.931
Новац у оптицају		90.074.613	95.521.662	0
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	3.5.	741.864.707	985.438.707	118.389.427
Капитал	3.5.	14.750.324	35.508.972	35.508.972
Посебне резерве Народне банке Србије	3.5.		14.750.324	14.750.324

Извештај о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Народне банке Србије за 2009. годину у делу који се односи на пословање са државним буџетом

Ревалоризационе резерве	3.5.	9.399.174	18.405.040	18.405.040
Добитак	3.5.	58.069.639	54.530.458	54.530.458
Губитак до нивоа капитала	3.5.	22.560.668		0
УКУПАН КАПИТАЛ	3.5.	59.658.469	123.194.794	123.194.794
УКУПНО ПАСИВА		801.523.176	1.108.633.501	241.584.221
ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ		1.486.105.473	1.538.430.638	793.553.480
Послови у име и за рачун трећих лица	3.3.11	757.466.399	821.207.694	792.843.974
Преузете будуће обавезе	3.3.12	11.887.009	8.302.694	709.506
Примљена јемства за обавезе		31.890.324	29.787.360	0
Друге ванбилансне позиције		517.765.231	520.128.626	0
Оптицајни и ваноптицајни новац НБС		167.096.510	159.004.264	0

БИЛАНС УСПЕХА
за годину која се завршава 31.децембра 2009. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Број напомене	Износ 31.12.2008.	Износ 31.12.2009.	Предмет ревизије - Секторски износ
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
Приходи од камата	3.4.1.	28.836.895	22.063.720	909.595
Расходи од камата	3.4.2.	38.019.446	21.970.590	-1.177.561
Добитак по основу камата			93.130	
Губитак по основу камата		9.182.511		-267.966
Приходи од накнада и провизија	3.4.3.	4.779.813	4.087.149	822.641
Расходи накнада и провизија		995.277	1.250.029	
Добитак по основу накнада и провизија	3.4.3.	3.784.536	2.837.120	822.641
Нето добитак по основу продаје ХОВ по фер вредности кроз биланс успеха	3.4.3.	3.383.836		
Нето губитак по основу продаје ХОВ по фер вредности кроз биланс успеха			382.121	
Нето приходи од курсних разлика	3.5.	47.445.305	50.442.962	50.442.962
Приходи од дивиденди и учешћа			218.032	
Остали пословни приходи	3.4.3.	4.360.370	11.448.642	3.104.657
Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања		227.747	207.875	
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		4.219.889	3.890.846	
Трошкови амортизације		963.749	1.086.304	
Оперативни и остали пословни расходи		2.740.196	3.865.964	
Приходи од промене вредности имовине и обавеза		16.429.724	1.691.205	
Расходи од промене вредности имовине и обавеза			2.775.184	
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	3.5.	58.069.639	54.522.797	54.522.797
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК	3.5.	58.069.639	54.522.797	54.522.797

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Износ		Предмет ревизије- Секторски износ
	31.12.2008.	31.12.2009.	
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
Приливи готовине из пословних активности	41.053.490	34.063.651	5.959.741
Приливи од камата	29.073.084	22.608.233	909.595
Приливи од накнада	4.839.271	4.119.632	1.731.414
Приливи по основу осталих пословних активности	7.141.135	7.117.754	3.318.732
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку		218.032	
Одливи готовине из пословних активности	43.348.962	37.891.367	4.907.390
Одливи по основу камата	33.625.721	29.938.140	4.902.126
Одливи по основу накнада	988.632	1.257.986	5.264
Одливи по основу трошкова пословања	8.734.609	6.695.241	0
Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима			1.052.351
Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима	2.295.472	3.827.716	0
Смањење пласмана и повећање узетих депозита	107.612.107	58.822.894	12.476.889
Повећање депозита и прилив по основу вишка расхода	107.612.107	58.822.894	12.476.889
Повећање пласмана и смањење узетих депозита	129.091.925	190.593.414	0
Повећање кредита и пласмана	7.477.492	9.845.901	0
Повећање хартија од вредности и других пласмана којима се тргује и краткорочних хартија од вредности које се држе до доспећа	121.614.433	180.747.513	0
Нето прилив готовине из пословних активности			13.529.240
Нето одлив готовине из пословних активности	23.775.290	135.598.236	
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
Приливи готовине из активности инвестирања	130	0	0
Приливи од продаје нематеријалних улагања и основних средстава	130	0	
Одливи готовине из активности инвестирања	1.254.078	1.000.774	0
Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава	1.254.078	1.000.774	
Нето одлив готовине из активности инвестирања	1.253.948	1.000.774	0
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
Приливи готовине из активности финансирања	0	72.794.307	0
Нето приливи по основу узетих краткорочних кредита	0	72.794.307	0

Нето прилив готовине из активности финансирања	0	72.794.307	0
СВЕГА НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	148.665.727	165.680.852	18.436.630
СВЕГА НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	173.694.965	229.485.555	4.907.390
НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ	25.029.238	63.804.703	
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	19.995.485	42.430.537	
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	47.464.290	50.442.962	
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ПЕРИОДА	42.430.537	29.068.796	13.529.240

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
у периоду од 01.01.1009. до 31.12.2009.

ОПИС	у хиљадама динара							Предмет ревизије Секторски износ
	Основни капитал	Посебне резерве	Ревалориз. резерве	Добитак	Губитак до висине капитала	Нереализ. губици по основу ХОВ расположивих за продају	Укупно	
Стање на дан 1.јануара 2008. године	14,750,324		7,692,158		20,538,477		1,904,005	1,904,005
Кориговано стање на дан 1.јануара 2008. године	14,750,324		7,692,158		20,538,477		1,904,005	1,904,005
Укупна повећања у претходној години			1,707,016	58,069,639	2,022,191		59,776,655	59,776,655
Укупна смањења у претходној години							2,022,191	2,022,191
Стање на дан 31.12.2008. године	14,750,324		9,399,174	58,069,639	22,560,668		59,658,469	59,658,469
Кориговано почетно стање на дан 1.јануара 2009. године	14,750,324		9,399,174	58,069,639	22,560,668		59,658,469	59,658,469
Укупна повећања у текућој години	20,758,648	14,750,324	9,046,822	54,530,458			121,646,920	121,646,920
Укупна смањења у текућој години			40,956	58,069,639	22,560,668		58,110,595	58,110,595
Стање на дан 31.12.2009. године	35,508,972	14,750,324	18,405,040	54,530,458			123,194,794	123,194,794

3. Напомене уз ревизорски извештај

3.1. РАЧУНОВОДСТВЕНИ СИСТЕМ

Народна банка Србије води пословне књиге у складу са Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“ број 46/2006 и 111/2009), подзаконским актима донетим на основу тог закона, међународном професионалном регулативом (Међународни рачуноводствени стандарди – International Accounting Standards, Међународни стандарди финансијског извештавања – International Financial Reporting Standards – IFRS), Правилником о рачуноводству и Рачуноводственим политикама Народне банке Србије, рачуноводственим процедурама и инструкцијама за евидентирање одређених пословних промена.

3.1.1. Организација рачуноводства

Вођење рачуноводства Народне банке Србије за имовину, капитал и обавезе, расходе, приходе и резултате пословања, организовано је у самосталној организационој јединици надлежној за рачуноводство и финансије у Седишту Народне банке Србије и организационој јединици надлежној за рачуноводство и финансије у Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер на начин да се омогућава свеобухватно евидентирање пословних промена.

3.1.2. Пословне књиге и рачуноводствене исправе

Евиденције о стању и променама на имовини, обавезама, капиталу, приходима, расходима и ванбилансним позицијама Народне банке Србије, обезбеђују се у пословним књигама, које чине: главна књига, дневник и помоћне књиге.

Пословне књиге Народне банке Србије воде се у електронском облику, коришћењем апликативног софтвера, а по потреби се могу приказати на рачунару и одштампати.

Главна књига се води преко апликације Oracle E-Business Suite (ver. 11i) у којој се, уз модул главне књиге, води и помоћна књига потраживања од купаца (модул AR EBS), помоћна књига обавеза према добављачима (модул AP EBS) и модул за раскњижавање извода платног промета (модул CE EBS).

Главна књига је јединствена на нивоу Народне банке Србије и представља основ за састављање финансијских извештаја.

Помоћне књиге су повезане са главном књигом, при чему је начин комуникације свих апликација према главној књизи стандардизован преко посебне апликације за јединствени интерфејс. Податак о пословној промени се уноси само једном на месту њеног настанка и могу га користити и остали апликативни системи Народне банке Србије. Све помоћне књиге воде се путем апликативних решења. За пословне промене за које не постоје апликације, унос налога се врши ручно.

Књижење пословних промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима, расходима и ванбилансним ставкама, врши се на основу рачуноводствене исправе у писаном или електронском облику. Рачуноводствена исправа у електронском облику се потписују електронским потписом и потврђује електронском поруком између пошиљаоца и примаоца.

3.1.3. Састављање финансијских извештаја

Одредбама члана 79. Закона о Народној банци Србије предвиђено је да се годишњи рачун Народне банке Србије сачињава у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија и међународним рачуноводственим стандардима.

Годишње финансијске извештаје усваја Савет Народне банке Србије, који се достављају Народној скупштини до 30. јуна наредне године и објављују у "Службеном гласнику Републике Србије" у року од месец дана од дана достављања Народној скупштини.

Годишњи финансијски извештаји састављају се са стањем на дан 31. децембра пословне године.

3.1.4 Систем интерних рачуноводствених контрола

Систем интерних рачуноводствених контрола је успостављен путем: контроле доделе и ажурирања овлашћења за рад у пословним књигама; контроле улазних података, контроле исправности унетих података, увидом у хронологију обављеног уноса и одговарајуће чување и коришћење података; постављене контроле у апликативном софтверу (логичке и рачунске) које онемогућују слање података из помоћних књига у главну књигу преко интерфејса, пре него што су постављене контроле задовољене; обезбеђивања повратне информације у апликативном софтверу о учитаности трансакција у интерфејс односно учитаности налога за књижење у главну књигу; уграђене контроле у апликативном софтверу при генерисању налога; контролних извештаја за анализу логичности прокњижених генерисаних налога; онемогућавања брисања прокњижених пословних промена и др.

3.1.5. Рачуноводствене политике

Признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода Народне банке Србије врши се у складу са општим актом - Рачуноводственим политикама Народне банке Србије.

Битне одредбе рачуноводствених политика које се односе на позиције у вези предмета ревизије су:

Приходи и расходи по основу камата и накнада

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода, применом ефективне каматне стопе. Приходи и расходи по основу накнада за банкарске услуге и расходи по основу накнада и провизија утврђују се у тренутку доспећа за наплату, односно када су остварени.

Прерачунавање девизних износа

Пословне промене настале у страним валутама, чији се курсеви објављују на званичној курсној листи Банке, прерачунате су у динаре применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције, док се за валуте, чији се курсеви не објављују на званичној курсној листи Банке, прерачун врши применом одговарајућег курса Банке који важи на дан трансакције. Средства у иностраној валути на дан биланса стања, прерачуната су у динаре по званичном средњем курсу динара који је важио на тај дан (уколико се курс за страну валуту објављује на званичној курсној листи Банке), односно по одговарајућем курсу Банке (за стране валуте чији се курс не објављује на овој листи). Позитивне или негативне

курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

Финансијски инструменти

Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недеривативна финансијска имовина са фиксним или одређивим отплатама која нису котирана на активном тржишту.

Финансијска имовина расположива за продају

Учешћа у капиталу међународних финансијских институција исказана су по фер вредности, која је деноминована у иностраној валути. Ефекти промена девизних курсева су укључени у билансу успеха у оквиру прихода и расхода од курсних разлика. Учешћа у капиталу правних субјеката у земљи исказана су по фер вредности ако је утврдива, или по набавној вредности умањеној за исправку вредности ако фер вредност није утврдива.

Хартије од вредности расположиве за продају за које постоји активно берзанско тржиште усклађују се са тржишном ценом на крају сваког месеца. Промене у тржишној вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности расположивих за продају исказују су у оквиру капитала као резерва по основу хартија од вредности расположивих за продају. Добици и губици по основу продаје ових хартија од вредности евидентирају су у корист/на терет биланса успеха.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вредности кроз биланс успеха, је процењена за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо где је доказано да, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процењени будући новчани токови инвестиције су измењени.

Књиговодствена вредност финансијске имовине је умањена за губитке умањења директно за сву финансијску имовину осим за потраживања где је књиговодствена вредност умањена кроз употребу резервација за умањење вредности. Када није могуће наплатити потраживања, онда су иста отписана на терет резервације за умањење вредности. Накнадни повраћаји износа који су претходно отписани се оприходују у корист резервације за умањење вредности. Промене у књиговодственој вредности резервације за умањење вредности евидентирају се у билансу успеха.

Обезвређење

Финансијска средства се анализирају на годишњем нивоу како би се утврдило могуће обезвређење. Ако постоје индикације обезвређења, процењује се надокнадива вредност средстава, а садашња вредност инструмената се умањује до износа надокнадиве вредности коришћењем рачуна исправки вредности.

Средства по пословима у име и за рачун трећих лица

Средства по пословима у име и за рачун трећих лица, којима Банка управља уз накнаду нису укључена у биланс стања Банке.

Преглед значајних рачуноводствених процена

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Банке коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене књиговодствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима уколико измена утиче на текући и будуће периоде.

Исправка вредности

Банка врши процену наплативости кредита, пласмана и осталих потраживања, и према томе врши исправку вредности потраживања за које процени да су ненаплативи у одређеном износу. Процена Банке је заснована на анализи пласмана у складу са интерном методологијом анализе ризика којима су потраживања Банке изложена. Руководство Банке верује да није потребна додатна исправка вредности, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

Фер вредност

Пословна политика Банке је да обелодани информације о правичној вредности активе или пасиве за коју постоје званичне тржишне информације или информације до којих се долази на основу алтернативних техника вредновања и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене будућих токова готовине средстава који се дисконтују одговарајућом дисконтном стопом на њихову фер вредност. Банка приликом избора одговарајућих метода и претпоставки вредновања примењује свој професионални суд

3.2. ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА

Послови интерне ревизије организовани су у складу са одредбама Правилника о интерној ревизији Народне банке Србије, који је донео Гувернер Народне банке Србије у 2008. години на основу овлашћења из Закона о Народној банци Србије.

Интерна ревизија је организована као независна организациона јединица, а за свој рад одговара гувернеру.

Основни циљ да испитује, оцењује и прати адекватност и ефикасност управљања ризицима и система интерних контрола, интерна ревизија остварује кроз обављање ревизије финансијских извештаја, усклађености пословања, оперативног обављања посла, информационих система и накнадних (*follow up*) ревизија.

Према достављеном извештају у току 2009. године је извршено 12 ревизија о чему су састављени извештаји. Према садржају Извештаја о предмету извршених интерних ревизија ниједна се не односи на пословање Народне банке са државним буџетом, те стога исте нису сагледаване у поступку ове ревизије.

3.3. ПОЗИЦИЈЕ БИЛАНСА СТАЊА

Од укупно исказаног износа билансних позиција у финансијском извештају Биланс стања Народне банке Србије на дан 31. децембра 2009. године, предмет ревизије је део билансних позиција који се једним делом или у целини односи на пословање Народне банке Србије са државним буџетом.

Одређивање позиција финансијских извештаја, које се односе на пословање са државним буџетом извршено је на основу Упутства о обавези и начину прикупљања, обраде и достављања података о стању и структури пласмана, потраживања и обавеза банака,⁹ које је донео Гувернер народне банке Србије на основу члана 21. став 1. и члана 68. Закона о Народној банци Србије.

Овим Упутством је прописана обавеза за Народну банку Србије, све банке, финансијске организације, Агенцију за осигурање депозита и Фонд за развој Републике Србије да податке о стању и структури својих књиговодствених рачуна исказују на прописаном обрасцу – Образац УССПО. Истим Упутством је прописана обавеза да се на одређеним рачунима, прописаних одговарајућим Контним планом, обезбеде софтверска решења која омогућавају да се на четвртој и петој цифри прикажу подаци о секторској структури. Секторска ознака 5 је прописана за јавни сектор, у оквиру кога су посебно означени републички органи (секторска ознака 50) и организације и правна лица из области друштвених делатности које се финансирају из буџета (секторска ознака 54).

Ревизијом Биланса стања Народне банке Србије на дан 31.12. 2009. године су стога обухваћене само позиције са секторском ознаком 50 - Републички органи и организације, 54 – Правна лица из области друштвених делатности које се финансирају из буџета, као и правилности пословања Народне банке Србије у делу који се односи на пословање са државним буџетом, што је посебно означено уз сваки финансијски извештај и у свакој напомени.

Остали делови билансних позиција, који се не односе на пословање Народне банке Србије са државним буџетом нису били предмет ревизије.

⁹“Службени гласник РС”, бр. 125/2007, 57/2008, 57/2008, 63/2008, 3/2009, 9/2010

3.3.1. Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања (рачуни групе 02 и 08)

	<u>у хиљадама динара</u>	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Укупно стање по извештају НБС	439.562	397.287

Од укупно исказаног износа потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и других потраживања Народне банке Србије ревизијом је обухваћено:

	<u>у хиљадама динара</u>	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
<i>Износ који се односи на републичке органе</i>	<i>10.321</i>	<i>10.611</i>

Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања која се односе на републичке органе и организације у износу од 10.321 хиљада динара, састоје се:

- потраживања за накнаду у динарима	8.072	8.211
- исправка вредности потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и других потраживања	/	(161)
- потраживања за накнаду у иностраној валути	2.249	2.561
- остало	830	/

а. Потраживања за накнаду у динарима

Потраживања за накнаду републичких органа и организација у износу од 8.072 хиљада динара односе се на потраживања за накнаду од Министарства финансија, Управе за трезор. Потраживања за накнаду по основу Одлуке о јединственој тарифи Народне банке Србије износе 7.557 хиљада динара. Преостали износ потраживања за накнаду исказан је по основу провизије домаћим банкама за извршавање налога.

б. Потраживања за накнаду у иностраној валути

Потраживања за накнаду у иностраној валути односе се на потраживања по обрачунатој накнади у иностраној валути која се односе на текући обрачунски период, а доспевају за наплату у текућем или наредном месецу.

Потраживања за накнаду републичких органа и организација у иностраној валути у износу од 2.249 хиљада динара се састоје:

- потраживања за накнаду за покриће провизије ино-банака	2.235
- потраживања за накнада по основу трошкова насталих	
- кривицом комитента	14

Укупно **2.249**

У структури преузетих обавеза Републике Србије по наведеном уговору, на остале кредите се односи износ од 15.149 хиљада динара, а по основу дугорочног кредита који је преузела Република Србија. Обзиром да Република Србија није вршила отплату наведеног кредита, дана 30. новембра 2005. године извршена је исправка вредности потраживања у целини – након чега се стање преноси из године у годину.

б) Део обавезе по Уговору о претварању потраживања Народне банке Југославије од Савезне републике Југославије у дугорочни кредит Г број 132 од 23. фебруара 2000. године, закљученог између Народне банке Југославије и Савезне републике Југославије, на основу Закона о претварању кредита и других потраживања Народне банке Југославије у дугорочне кредите¹⁰. Наведено потраживање је настало у 1999. години по основу краткорочног кредита у износу 255.000 хиљада динара, пласмана у хартије од вредности у износу од 506.457 хиљада динара и обрачунате, а неплаћене камате у износу од 62.025 хиљада динара.

Уговорне стране су се сагласиле да се овај дугорочни кредит отплаћује у десет једнаких полугодишњих рата, које за наплату доспевају 30. јуна и 31. децембра сваке године, при чему је прва рата у износу од 82.348 хиљада динара доспевала 30. јуна 2002. године. Уговорена је камата по стопи од 12% годишње, почев од 1. јануара 2000. године, која се обрачунава месечно и доспева за наплату до 8-ог у текућем месецу за претходни месец.

Исказано стање осталих кредита у износу од 49.620 хиљада динара, односи се на доспела потраживања по напред наведеном уговору Г број 132. Последња промена на рачуну у износу од 6.202 хиљаде динара евидентирана је 31. децембра 2006. године – након чега се стање преноси из године у годину. Како наплате доспелих потраживања по основу осталих кредита није било извршена је исправка вредности потраживања у целини – од чега се на 2004. годину и раније односи 24.810 хиљада динара, а на период након тога исто толико 24.810 хиљада динара.

- **Кредити из примарне емисије**

Кредити из примарне емисије Народне банке Србије износе 1.922.629 хиљада динара, од чега се на Републику односи 1.270.506 хиљада динара. Наведени износ се односи на потраживања Народне банке Србије од Републике Србије по основу:

а) Кредит по Уговору Г број 132 (описано у претходном поднаслову под б) у износу од 609.165 хиљада динара, односи се на део доспелог ненаплаћеног потраживања, за које је у целини извршена исправка вредности.

б) Кредит по напред наведеном Уговору Г број 299, по коме је Република Србија преузела обавезе Војвођанске банке А.Д. Нови Сад по основу обавезе те банке према НБС за сопствене дугорочне обвезнице у износу од 196.070 хиљада динара.

По Закључку Владе од 22. децембра 2005. године прихваћена је Информација о регулисању обавеза Војвођанске банке А.Д. Нови Сад према Народној банци Србије по основу примарне емисије и дата сагласност да се Републици Србији пренесу сва права на власништву која Војвођанска банка А.Д. Нови Сад има у вези са трајним улозима у мешовитим банкама са територије Барање, Славоније и Западног Срема, као и обавезе Војвођанске банке А.Д. Нови Сад према Народној банци Србије по основу одобреног

¹⁰ „Службени лист СРЈ, бр.74/99

кредита за ликвидност из примарне емисије. Одредбама тачке 4. истог закључка овлашћен је директор Агенције за осигурање депозита, да у име Републике Србије, потпише уговор.

У току ревизије, на захтев Народне банке Србије, Агенција за осигурање депозита је у допису 15. маја 2010. године навела да је обавеза Републике Србије према Народној банци Србије по напред наведеном Уговору у укупном износу од 296.736 хиљада динара евидентирана у ванбилансној евиденцији те агенције и предложила Народној банци Србије да изврши отпис поражавања и обавеза и да се изврши искњижавање из књиговодствене евиденције Агенције за осигурање депозита и из евиденције Народне банке Србије.

Обзиром да Република Србија није вршила отплату наведеног кредита, дана 30. новембра 2005. године у пословним књигама Народне банке Србије извршена је исправка вредности потраживања у целини – након чега се стање преноси из године у годину.

с) По уговору о кредиту Г број 840 од 26. септембра 1995. године, закљученом између Народне банке Југославије и Савезне Републике Југославије, Народна банка Југославије одобрила је дугорочни кредит у износу од 156.471 хиљада динара, са роком отплате од 10 година, годишњом каматом од 6%, при чему прва рата доспева 15. децембра 1998. године.

Обзиром да до сада Република Србија није заузела коначан став по питању преузимања обавеза по наведеним кредитима у целини нити је заузет став колики се износ обавезе може алоцирати на Републику Црну Гору, за укупан износ од 89.552 хиљада динара доспелих а ненаплаћених потраживања извршена је исправка вредности потраживања.

д) Одредбама члана 31. Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана¹¹ предвиђено је да депоновану девизну штедњу коју је Народна банка Југославије исплатила у периоду од 1994. до 1999. године, у висини од 550 милиона динара, измири Савезна Република Југославија, у 12 годишњих рата, почев од 2005. године. Од укупно евидентиране обавезе по наведеном основу у пословним књигама Народне банке Србије од 550.779 хиљада динара, на обавезу Републике Србије се односи се 525.844 хиљада динара, а на обавезу Републике Црне Горе 24.935 хиљада динара.

Република Србија и Народна банка Србије су усагласиле модел отплате наведене обавезе у 12 годишњих рата, почев од 2005. године, по стопи геометријске прогресије од 10% (без камате). До краја 2009. године доспело и наплаћено потраживање од Републике Србије по наведеном основу износи укупно 375.718 хиљада динара.

Промене исправке вредности датих кредита и депозита у 2009. години, који се односе на републичке органе и организације је:

¹¹ „Службени лист СРЈ“, бр. 36/2002

Назив	Позиција Биланса стања	Народна банка Србије	Републички органи и организације
Стање 31. децембра 2009. године	179.065.575		
Од тога:			
Остали кредити		169.109	64.769
Исправка вредности датих кредита		(96.018)	(64.769)
Кредити из примарне емисије		1.922.629	1.270.506
Исправка вредности пласмана		(1.851.907)	(1.270.506)
Остали кредити и кредити из прим. емисије		2.091.738	/

**3.3.3. Хартије од вредности (група рачуна 12, рачун
150,152,154,156,1590,1592,1594,1596 и група рачуна 22)**

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Укупно стање по извештају НБС 777.715.846 600.630.028

Од укупно исказаног износа хартија од вредности Народне банке Србије од 777.715.846 хиљада динара, на хартије од вредности расположиве за продају из примарне емисије се односи 10.665.124 хиљада динара, од чега се на републичке органе односи:

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Износ који се односи на републичке органе 9.952.042 9.202.964

Хартије од вредности расположиве за продају из примарне емисије у износу од 10.701.120 хиљада динара, вредноване по фер вредности на дан 31. децембра 2009. године у износу од 9.952.042 хиљада динара, односе се на обвезнице емитоване у складу са Законом о измиревању обавеза Републике Србије према Народној банци Србије¹², по Одлуци о издавању обвезнице Републике Србије ради измирења обавеза Републике Србије према Народној банци Србије¹³.

Обвезнице су 31. децембра 2004. године емитоване у укупном номиналном износу од 19.701.120 хиљада динара, доносе камату од 8,5% на годишњем нивоу, доспевају 31. децембра 2006. године 3.000.000 хиљада динара, 31. децембра 2007. године 6.000.000 хиљада динара а последња транша у износу од 10.701.120 хиљада динара 31. децембра 2010. године.

Обвезнице су издате у нематеријализованом облику, са купонима, и регистроване код Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности А.Д. Београд. У пословним

¹² „Службени гласник РС“ број 135/2004

¹³ „Службени гласник РС“ број 139/2004

књигама Народне банке Србије евидентирани су као хартије од вредности расположиве за продају.

На крају 2009. године у складу са одредбама МРС 39 извршено је усклађивање ових хартија од вредности расположивих за продају на терет капитала за 749.078 хиљада динара у складу са Рачуноводственим политикама Народне банке Србије од 24. септембра 2008. године и према утврђеној Процедуре ИНРИФ 014 од 08. јануара 2009. године.

Наведене обвезнице Републике Србије продате су пре рока доспећа, дана 19. априла 2010. године.

3.3.4. Остали пласмани (рачун 158,1598,група рачуна 16,26)

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Укупно стање по извештају НБС	12.037.978	10.550.333

Од укупно исказаног износа осталих пласмана Народне банке Србије од 12.037.978 хиљада динара, ревизијом је обухваћен део билансне позиције:

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Износ који се односи на републичке органе	1.373	18.802
- остали пласмани у динарима	1.373	832
- остали пласмани у страниј валути	/	17.970

Остали пласмани у износу од 1.373 хиљаде динара односе се на потраживања од државних органа по основу платних картица (Генерални секретаријат председника Републике Србије). Промет на рачуну осталих пласмана (дуговни 6.740 хиљада динара и потражни 5.367 хиљада динара) односи се на плаћања извршена на службеном путу у иностранству коришћењем платне картице на основу Уговора Г број 3228 од 26. јуна 2002. године, односно на уплату динарске противвредности за откуп девиза по наведеном основу.

3.3.5. Остала средства (група рачуна 03,09,19,29,30,38)

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Укупно стање по извештају НБС	3.718.439	2.514.509

Од укупно исказаног износа осталих средстава Народне банке Србије од 3.718.439 хиљада динара, ревизијом је обухваћен део билансне позиције и то :

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Износ који се односи на републичке органе	22.286	3.636
- остала потраживања из оперативног пословања	22.093	3.726
- исправка вредности осталих потраживања	(90)	(90)
- остало	283	/

Остала потраживања из оперативног пословања у износу од 22.093 хиљада динара односе се на рефундације – боловања на терет Завода за здравствено осигурање и рефундације од Министарства рада и социјалне политике, потраживања за мање уплаћену динарску противвредност од државних органа при продаји девиза за службена путовања у иностранство радника буџетских корисника (Агенција за страна улагања, Министарство унутрашњих послова, Влада Републике Србије, Министарство финансија), уплате динарске противвредности за инопровизију и друга потраживања.

3.3.6. Трансакциони депозити (рачун 400 и 500)

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Укупно стање по извештају НБС	204.187.944	228.637.538

Од укупно исказаног износа трансакционих депозита Народне банке Србије ревизијом су обухваћени следећи износи:

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Износ који се односи на републичке органе	72.205.674	32.834.847
Ревизијом је обухваћено:		
- трансакциони депозити у динарима	69.520.243	29.402.984
- трансакциони депозити у иностранској валути	1.709.181	3.431.863

а. Трансакциони депозити републичких органа и организација у динарима

Трансакциони депозити републичких органа и организација у динарима у износу од 69.520.243 хиљада динара односе се на динарска средства на рачунима:

- за редован и превремени откуп обвезница старе девизне штедње	301
- депонована средства на рачуну Савезног девизног инспектората	298
- средства на Консолидованом рачуну трезора Републике Србије	69.372.982
- средства на рачуну за посебне намене	<u>146.662</u>
Укупно	<u>69.520.243</u>

Средства за редован и превремени откуп обвезница старе девизне штедње у износу од 301 хиљада динара односе се на динарска средства Републике Србије уплаћена на посебне рачуне отворене код Народне банке Србије за откуп обвезница старе девизне штедње грађана. Уплаћена средства Републике Србије Народна банка Србије преноси банкама ради исплате обвезница по наведеном основу.

Депонована средства на рачуну Савезног девизног инспектората у износу од 298 хиљада динара односе се на привремено одузета средства од стране контролних органа. Последња исплата односно повраћај привремено одузетих средства извршен је 11. децембра 2008. године, док у 2009. години исплата са рачуна није било. Дана 17. јуна 2010. године, на основу писма Министарства финансија, Девизног инспектората, предметни рачун је угашен, а средства су пренета на рачун Девизног инспектората Републике Србије, који се води у Министарству финансија, Управи за трезор. Рачун је угашен јер Закон о девизном пословању¹⁴ чланом 55. прописује да динаре које су привремено одузели органи контроле депонују на наменски рачун Девизног инспектората, који се води код министарства надлежног за послове финансија.

Средства на Консолидованом рачуну трезора Републике Србије у износу од 69.372.982 хиљада динара односе се на обједињени рачун средства корисника средства буџета Републике Србије, корисника средства организација за обавезно социјално осигурање и других корисника јавних средства који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике, а који се отвара Републици Србији и води у Управи за трезор у складу са одредбама члана 2. став 1. тачка 40 Закона о буџетском систему¹⁵.

Систем консолидованог рачуна трезора је обједињени рачун средства консолидованих рачуна трезора Републике и трезора локалне власти, преко којег се врше плаћања између корисника буџетских средства, средства организација за обавезно социјално осигурање и других корисника јавних средства који су укључени у консолидовани рачун трезора, с једне стране и субјеката који нису обухваћени системом консолидованог рачуна трезора, с друге стране и обрачунавају међубанкарска плаћања (члан 2. став 1. тачка 39 Закона о буџетском систему).

Народна банка Србије води систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом (члан 60. став 1. Закона о Народној банци Србије¹⁶).

Средства на рачуну за посебне намене у износу 146.662 хиљаде динара односе се на рачун Републике Србије за средства за посебне намене. Рачун је отворен на основу уговора о отварању и вођењу рачуна за обављање платног промета закљученом 13. марта 2003. године између Народне банке Србије и имаоца рачуна – Министарство финансија и економије – Управа за јавна плаћања Републике Србије. Управа за јавна плаћања престала је са радом даном почетка рада Управе за трезор (члан 43. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему).

¹⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 62/2006

¹⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 54/2009

¹⁶ „Службени гласник РС“ бр. 72/2003, 55/2004, 85/2004-др. закон и 44/2010

б. Трансакциони депозити републичких органа и организација у иностраној валути

Трансакциони депозити републичких органа и организација у иностраној валути у динарској противвредности у износу од 1.709.181 хиљада динара односе се на девизне рачуне за редовно пословање директних и индиректних корисника буџетских средстава у износу 1.705.516 хиљада динара и девизне рачуне за службена путовања радника државних органа у износу од 3.665 хиљада динара.

Трансакциони депозити по основу девизних рачуна за редовно пословање односе се на следеће кориснике буџетских средстава:

- Министарство спољних послова	179.671
- Комисија за заштиту конкуренције	196.758
- Министарство науке	152.037
- Влада Републике Србије	93.917
- Министарство финансија – Управа за трезор	959.807
- остали корисници буџетских средстава	<u>123.326</u>
Укупно	<u>1.705.516</u>

3.3.7. Остали депозити (рачун 401, 404, 405, 504, 505)

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Укупно стање по извештају НБС 352.840.903 257.074.724

Од укупно исказаног износа осталих депозита Народне банке Србије од 352.840.903 хиљада динара, ревизијом су обухваћени следећи износи:

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Износ који се односи на републичке органе 45.844.874 35.126.352

- остали депозити	2,966	/
- наменски депозити у иностраној валути	1.416.110	1.401.632
- остали депозити у иностраној валути	44.425.798	33.724.720

а. Наменски депозити у иностраној валути

Наменски депозити у иностраној валути републичких органа и организација у динарској противвредности од 1.416.110 хиљада динара односе се на девизна средства на рачунима, и то:

- за исплату обвезница старе девизне штедње	5.082
- на наменском девизном рачуну	1.027.545
- на рачуну донација	<u>383.483</u>
Укупно	<u>1.416.110</u>

Средства за исплату обвезница старе девизне штедње у износу од 5.082 хиљада динара односе се на купљене девизе ради исплате обвезница старе девизне штедње грађана. Стање овог наменског депозита у инострану валути износи EUR 53.000.

Средства на наменском девизном рачуну у износу од 1.027.545 хиљада динара односе се на реализацију следећих програма и радова:

- Програм локалног економског развоја на Балкану – ЛЕДИБ	193.233
- Социјални програм за раднике Заставе	76.790
- Радови на рехабилитацији последица клизишта насталих у пролеће 2006. године у Србији	757.522

Програм локалног економског развоја на Балкану – ЛЕДИБ реализује се на основу Финансијског споразума закљученог 27. октобра 2008. године између Владе Краљевине Данске (донатор), Републике Србије (прималац донације) и Народне банке Србије (агент). Средства ове донације у износу DKK 15.000.000 намењена су развоју Нишавског региона кроз успостављање кредитне линије у виду револвинга, за финансирање малих и средњих предузећа. Кредити ће се одобравати крајњим корисницима до краја 2016. године, у динарској противвредности до износа EUR 50.000 без валутне клаузуле.

Социјални програм за раднике Заставе реализује се преко наменског девизног рачуна Министарства економије и регионалног развоја. Стање овог наменског депозита у инострану валути износи EUR 800.821.

За плаћања по основу **рехабилитације последица клизишта насталих у пролеће 2006. године у Србији**, Министарству финансија, Управи за трезор отворен је наменски девизни рачун – оквирни кредит за финансирање друге фазе развоја радова на рехабилитацији последица клизишта насталих у пролеће 2006. године у Србији. Стање овог наменског депозита од EUR 7.900.000 односи се на уплате на рачун извршене 20. новембра 2009. године. Дана 21. јануара 2010. године, наведени износ од EUR 7.900.000 или 769.225 хиљада динара по курсу стране валуте на тај дан исплаћен је у целини.

б. Остали депозити у инострану валути

Остали депозити у инострану валути републичких органа и организација у динарској противвредности од 44,425,798 хиљада динара односе се:

- орочени депозити	41.463.824
- депозити по основу одузетог ефективног иностраног новца	2.191.852
- акредитиви буџетских корисника	768.837
- остале обавезе по депозитима	1.383

Укупно

44.425.798

Орочени депозити у износу од 41.463.824 хиљада динара односе се на депозите Министарства финансија, Управе за трезор.

Депозити по основу одузетог ефективног иностраног новца у износу од 2.191.852 хиљада динара односе се на депозите Девизног инспектората у износу од 1.336.799 хиљада динара и Министарства правде у износу од 855.055 хиљада динара. Депозити Министарства правде формиран су по основу одузетог ефективног иностраног новца од стране 26 окружних судова у Републици.

3.3.8. Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата (група рачуна 42 и 52)

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Укупно стање по извештају НБС 104.420 8.057.545

Од укупно исказаног износа обавеза по основу камата, накнада и промене вредности деривата Народне банке Србије од 104.420 хиљада динара, ревизијом је обухваћен износ:

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Износ који се односи на републичке органе **79.948 2.029.495**

- обавезе по основу камата	79.948	/
- обавезе по основу камата у иностраној валути	/	2.029.495

Обавезе по основу камата републичких органа и организација у износу од 79.948 хиљада динара односе се у целини на камату на депонована средства трезора – Консолидовани рачун трезора Републике Србије, обрачунату за месец децембар 2009. године. Камата је обрачуната по Уговору између Народне банке Србије и Републике Србије – Министарство финансија од 31.12.2008. године, на дневно стање средстава консолидованог рачуна - по каматној стопи у висини 2,50% на годишњем нивоу. Обавезе по основу камате измирене су 20. јануара 2010. године.

3.3.9. Остале обавезе (група рачуна 43 осим 434 и 44, 48, 49, 53, 58, 59)

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Укупно стање по извештају НБС 11.082.757 8.239.920

Од укупно исказаног износа осталих обавеза Народне банке Србије, ревизијом је обухваћен износ:

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Износ који се односи на републичке органе **258.931 1.300.932**

- остале обавезе из пословних односа	53.619	299.246
- обавезе по примљеним средствима по пословима у име и за рачун комитената у иностраној валути	169.930	106.450
- остале обавезе из пословних односа у иностраној валути	35.195	895.236
- остало	187	-

а. Остале обавезе из пословних односа

Остале обавезе из пословних односа се односе на извршене уплате динарске противвредности за директно одобрење девизног рачуна у износу од 39.768 хиљада динара и више уплаћену динарску противвредност при продаји девиза у износу од 13.814 хиљада динара.

б. Обавезе по примљеним средствима по пословима у име и за рачун комитената у иностраној валути

Обавезе по примљеним средствима по пословима у име и за рачун комитената у иностраној валути у износу од 169.930 хиљада динара односе се на уплаћену динарску противвредност на име отплате главнице и камате кредита.

Обавезе у износу од 63.926 хиљада динара односе се на уплаћену динарску противвредност на име отплате главнице кредита одобреног од стране Европске инвестиционе банке – Пројекат за хитну санацију саобраћаја EUR 66 милиона.

Обавезе у износу од 106.004 хиљада динара односе се на уплаћену динарску противвредност на име отплате камате по кредитима одобреним од стране Европске инвестиционе банке – Пројекат обнове града Београда у износу од 19.144 хиљада динара, Пројекат за хитну санацију саобраћаја EUR 66 милиона у износу од 46.506 хиљада динара и Пројекат обнове железнице II у износу од 40.353 хиљада динара.

с. Остале обавезе из пословних односа у иностраној валути

Остале обавезе из пословних односа у иностраној валути у износу од 35.195 хиљада динара односе се на девизе дозначене из иностранства по основу оставина физичких лица, посредством амбасаде или генералног конзулата Републике Србије.

Од наведеног износа неке оставине су старије од годину дана као:

- Износ од CHF 369 или 24 хиљада динара потиче из 2006. године – уплата извршена 15. марта 2006. године. Уплата је извршена на захтев Zuercher kantonbank, Zuerich, Швајцарска, по налогу Generalkonsulat von Serbien und Montenegro Zuerich, за корисника наплате Министарство спољних послова Београд.

- SEK 175.601 или 1.641 хиљада динара оставина потиче из 2007. године – уплата извршена 1. фебруара 2007. године. Уплата је извршена на захтев Svenska handelsbanken, Stockholm, Шведска, по налогу Serbien och Montenegros konsulat Malmo, за корисника наплате Министарство спољних послова Београд. У 2010. години, до дана ревизије, исплата оставине није извршена.

3.3.10. Послови у име и за рачун трећих лица (група рачуна 90, односно 95)

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Укупно стање по извештају НБС

821.207.694 757.466.399

Од укупно исказаног износа по пословима у име и за рачун трећих лица Народне банке Србије од 821.207.694 хиљада динара, ревизијом је обухваћено следеће:

У хиљадама динара
31.12.2009. **31.12.2008.**

Износ који се односи на републичке органе

792.843.974 **740.437.784**

- пласмани, односно обавезе по пословима у име и за рачун трећих лица у динарима	612.351	900
- пласмани, односно обавезе по пословима у име и за рачун трећих лица у иностраној валути	792.231.623	740.436.884

Пласмани, односно обавезе по послови у име и за рачун трећих лица републичких органа и организација у динарима односе се :

- обрачунате курсне разлике	612.051
- новчана средства	<u>300</u>
- Укупно	<u>612.351</u>

Обрачунате курсне разлике у износу од 612.351 хиљада динара, односе се на курсне разлике које настају при исплати обвезница старе девизне штедње грађана.

Новчана средства се односе на средства за редован откуп обвезница старе девизне штедње у износу 235 хиљада динара и на новчана средства за превремени откуп тих обвезница у износу од 65 хиљада динара.

Пласмани, односно обавезе по пословима у име и за рачун трећих лица републичких органа и организација у иностраној валути односе се на :

- јавни дуг Републике Србије	786.663.268
- послови у име и за рачун Републике Србије	<u>5.568.355</u>
Укупно	<u>792.231.623</u>

I Послови у вези са јавним дугом Републике Србије

Послови у вези са јавним дугом Републике Србије се односе:

- зајам за привредни развој	1.929.147
- стара девизна штедња	261.220.577
- главница јавног дуга и кредита	512.018.233
- камата по јавном дугу и кредиту	<u>11.495.311</u>
Укупно	<u>786.663.268</u>

- Зајам за привредни развој се односи на:

- дугорочна девизна потраживања од Републике Србије	783.048
- материјалне обвезнице	1.146.099

Дугорочна потраживања од Републике Србије у износу од EUR 8.166.213 или 783.048 хиљада динара односе се на јавни дуг Републике Србије по Закону о регулисању обавеза Републике Србије по основу зајма за привредни развој¹⁷. Обавезе по овом јавном дугу настале су прикупљањем наменске девизне штедње и издавањем обвезница које гласе на

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 43/2004

страна средства плаћања по основу зајма расписаног за привредни развој. Обавезе Републике Србије по том основу износиле су укупно 56 милиона EUR и обухватиле су неизмирене обавезе које су настале по основу прикупљања девизних средстава путем наменске девизне штедње од 40 милиона EUR и издавањем обвезница које гласе на страна средства плаћања од 16 милиона EUR. Средства за измирење обавеза по основу зајма за привредни развој обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Материјалне обвезнице у износу од 1.146.099 хиљада динара односе се на прибављене материјалне обвезнице у оптицају од 6.560 хиљада динара и депо замењених обвезница од 1.139.539 хиљада динара. Прибављене материјалне обвезнице у оптицају од 6.560 хиљада динара односе се на замењене материјалне обвезнице у електронске обвезнице Републике Србије. Депо замењених обвезница од 1.139.539 хиљада динара односи се на материјалне обвезнице смештене у депо.

• Стара девизна штедња се односи на:	
- дугорочна потраживања од Републике Србије по члану 16. Закона о регулисању дуга Савезне Републике Југославије по основу старе девизне штедње	5.586.363
- девизна средства република чланица из дела текућег девизног прилива	5.082
- дугорочна потраживања од Републике Србије по основу старе девизне штедње	251.545.530
- обвезнице старе девизне штедње	<u>4.083.602</u>
Укупно	<u>261.220.577</u>

Дугорочна потраживања од Републике Србије по члану 16. Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана¹⁸ у износу од EUR 58.258.764 или 5.586.363 хиљада динара односи се на обавезе Републике Србије према овлашћеним банкама у вези са регулисањем јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана. Највећим делом јавни дуг се односи на дугорочна потраживања Alpha bank Србија АД Београд од Републике Србије у износу од EUR 52.546.689 или 5.038.639 хиљада динара. Укупан иницијални износ потраживања овлашћених банака износио је EUR 88.529.145, од чега се на Јубанку АД Београд односило EUR 70.233.376.

Дугорочна потраживања од Републике Србије по основу старе девизне штедње износе EUR 2.623.304.597 или 251.545.530 хиљада динара. Јавни дуг се односи на обавезе Републике Србије по Закону о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана¹⁹ и Закону о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по уговорима о девизним депозитима грађана ороченим код Дафимент банке а.д. Београд, у ликвидацији и по девизним средствима грађана положеним код Банке приватне привреде Црне Горе ДД, Подгорица²⁰.

Обавезе су настале тако што је обавеза по основу девизне штедње грађана претворена у орочени депозит код овлашћених банака и постала јавни дуг Савезне Републике

¹⁸ „Службени лист СРЈ“, број 36/2002

¹⁹ „Службени лист СРЈ“, број 36/2002

²⁰ „Службени лист СРЈ“, број 36/2002

Југославије, односно дуг Републике Србије и Црне Горе – сразмерно висини девизне штедне грађана чије је пребивалиште на територији тих република

Укупан иницијални износ јавног дуга је износио 4,2 милијарде EUR и обухватио је стање девизне штедне грађана на дан 31. марта 2002. године – у износу 3,2 милијарде EUR, прописану камату и курсне разлике обрачунате за период од 1. јануара 1998. до 31. марта 2002. године – у износу 0,4 милијарде EUR и камату, обрачунату за период од 1. априла 2002. године до рокова доспећа утврђених Законом.

Ради регулисања јавног дуга Савезне Републике Југославије који је постао дуг Републике Србије и Републике Црне Горе те републике су емитовале обвезнице које гласе на EUR. Обвезнице су емитоване у нематеријалном облику, без купона, појединачно за сваку годину, почев од 2002. закључно са 2016. годином. Обвезнице гласе на име и преносиве су, а исплаћују се у еврима или на захтев власника тих обвезница – у динарима.

Обвезнице старе девизне штедне односе на обвезнице старе девизне штедне у оптицају, депо обвезница и украдене обвезнице. Депо обвезница односи се на исплаћене обвезнице, замењене обвезнице и дематеријализоване обвезнице старе девизне штедне

• **Главница јавног дуга и кредита**

Односи се:

- Париски клуб	141.084.003
- Лондонски клуб	71.774.359
- International Bank for Reconstruction and Development - IBRD	118.727.377
- IDA	45.131.983
- Европска заједница	26.206.085
- Европска инвестициона банка	49.513.922
- ЦЕБ	2.543.737
- ЕБРД	8.792.721
- ЕУРОФОНД	862.999
- Кина	6.753.717
- Међународни монетарни фонд	40.627.330

Укупно

512.018.233

Главница дугорочног дуга износи укупно EUR 5.339.708.418 или 512.018.233 хиљада динара. Највећи кредитори су следећи:

1) Париски клуб EUR 1.471.329.321 или 141.084.003 хиљада динара

Јавни дуг Републике Србије према Париском клубу се односи на обавезе Републике Србије по Закону о потврђивању Усаглашеног записника о консолидацији дуга Савезне Републике Југославије²¹. Усаглашени записник о консолидацији дуга Савезне Републике Југославије потписан је од стране Савезне Републике Југославије и влада Аустрије, Белгије, Канаде, Данске, Финске, Француске, Немачке, Италије, Јапана, Холандије, Норвешке, Шпаније, Шведске, Швајцарске и Уједињеног краљевства 13. децембра 2001. године у Паризу, којим су путем репрограма или рефинансирања одобрене олакшицу дуга за Савезну Републику Југославију.

²¹ „Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, бр. 2/2002

Јавни дуг Републике Србије према Париском клубу на дан 31. децембра 2009. године износи EUR 1.471.329.321 или 141.084.003 хиљада динара. Од укупно 34 кредита, највеће задужење се односи на Немачку EUR 225.045.553 или 21.579.348 хиљада динара, Уједињено краљевство EUR 206.121.923 или 19.764.784 хиљада динара, Немачку EUR 202.271.777 или 19.395.598 хиљада динара и Сједињене америчке државе EUR 110.011.607 или 10.548.881 хиљада динара.

Рок отплате кредита према Париском клубу је од 8 до 39 година уз gracie период од 4 до 16 година.

У 2009. години отплаћена је главница у износу EUR 18.02 милиона, а на име камате и трошкова плаћено је EUR 29.12 милиона.

2) Лондонски клуб USD 1.075.617.755 или 71.774.359 хиљада динара

Јавни дуг Републике Србије према Лондонском клубу се односи на обавезе Републике Србије по Закону о реструктурирању дуга по НФА и ТДФА издавањем обвезница Републике Србије²². Основ задужења су неизмирене рефинансиране обавезе по Новом финансијском споразуму од 20. септембра 1988. године (НФА) и депозит по Споразуму од трговинској и депозитној олакшици од 20. септембра 1988. године (ТДФА). Реструктурирање дуга извршено је издавањем дугорочних обвезница, на основу Закона о ратификацији Меморандума о разумевању о реструктурирању дуга по НФА и ТДФА између Републике Србије и Међународног координационог комитета²³. Дуг обухвата и обавезе према повериоцима Лондонског клуба утврђене Законом о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике Југославије које су првобитни дужници или гаранتي према повериоцима Париског и Лондонског клуба²⁴.

Главница дуга износи до USD 1.080.000.000, што представља умањени износ за око 62% укупних неизмирених обавеза према Лондонском клубу поверилаца. Износ дуга је реструктуриран на 20 година, са периодом почeka од пет година, издавањем дугорочних обвезница Републике Србије на иностраном финансијском тржишту.

Јавни дуг Републике Србије према Лондонском клубу поверилаца на дан 31. децембра 2009. године износи USD 1.075.617.755 односно изражено у еврима EUR 748.516.605 или 71.774.359 хиљада динара.

У 2009. години на име камате и трошкова плаћено је EUR 28.07 милиона.

3) IBRD у износу од 1.238.177.733 EUR или 118.727.377 хиљада динара

Јавни дуг Републике Србије према Међународној банци за обнову и развој (International Bank for Reconstruction and Development) се односи на обавезе Републике Србије по консолидационим зајмовима А и Б и нове зајмове.

Обавезе Републике Србије по консолидационом зајму А у износу од EUR 413.167.931 или 39.618.177 хиљада динара и консолидационом зајму Б у износу од EUR 785.146.292 или 75.282.736 хиљада динара регулисане су Законом о потврђивању Споразума о зајму између Савезне Републике Југославије и Међународне банке за обнову и развој

²² „Службени гласник РС“, бр. 61/05

²³ „Службени гласник РС“, бр. 84/04

²⁴ „Службени лист СРЈ“, бр. 36/02 и 7/03

(Консолидациони зајам А) („Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, бр. 13/2001). Споразум је закључен између Савезне Републике Југославије (корисник кредита) и Међународне банке за обнову и развој на дан 17. децембра 2001. године.

Рок отплате по консолидационим зајмовима А и Б је 30 година уз грасе период од три године.

У 2009. години отплаћена је главница у износу EUR 8.48 милиона, а на име камате и трошкова плаћено је EUR 16.07 милиона.

Обавезе Републике Србије по новим зајмовима у износу од EUR 39.863.517 или 3.822.464 хиљада динара односе се на седам нових зајмова одобрених у 2008. и 2009. години.

Од одобрених нових зајмова највећи износ се односи на Програмски зајам за развој приватног и финансијског сектора од EUR 34.900.000 или 3.346.519 хиљада динара. Исти је регулисан Законом о потврђивању Споразума о зајму (Програмски зајам за развој приватног и финансијског сектора) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој²⁵. Споразум је закључен између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој 30. марта 2009. године у Београду.

Рок отплате по новим зајмовима је од 14 до 20 година уз грасе период од пет до осам година.

У 2009. години на име камате и трошкова плаћено је EUR 0.61 милиона.

4) Међународно удружење за развој – IDA (EUR 470.670.015 или 45.131.983 хиљада динара)

Јавни дуг Републике Србије према Међународном удружењу за развој - IDA се односи на задужење Републике Србије ради финансијске подршке развојним пројектима (укупно 20) од којих су највећи:

- Приватизација и банкарство у износу 68.100.000 специјалних права вучења што представља противвредност USD 85.000.000, по Закону о задужењу Савезне Републике Југославије код Међународног удружења за развој²⁶ - стање дуга на дан 31. децембра 2009. године је 7.123.914 хиљада динара;
- Структурно прилагођавање социјалног сектора у износу 60.400.000 специјалних права вучења што представља противвредност USD 80.000.000, по Закону о задужењу Србије и Црне Горе код Међународног удружења за развој за финансирање структурног прилагођавања социјалног сектора²⁷ - стање дуга на дан 31. децембра 2009. године је 6.318.420 хиљада динара;
- Прилагођавање приватног и финансијског сектора у износу 58,7 милиона специјалних права вучења, тј. око 80 милиона USD, по Закону о задужењу Србије и Црне Горе код Међународног удружења за развој (други кредит за прилагођавање приватног и финансијског сектора)²⁸ - стање дуга на дан 31. децембра 2009. године је 6.140.584 хиљада динара

5) Међународни монетарни фонд

²⁵ „Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 42/09

²⁶ „Службени лист СРЈ“, бр. 36/02

²⁷ „Службени лист СЦГ“, бр. 27/03

²⁸ „Службени лист СЦГ“, бр. 27/03

Јавни дуг у износу од СПВ (специјална права вучења) 388.370.952 или 40.627.330 хиљада динара – **ванбилансна евиденција**

Јавни дуг Републике Србије према Међународном монетарном фонду у износу од СПВ 388.370.952 или 40.627.330 хиљада динара односи се на обавезе Републике Србије по Закону о регулисању обавеза Републике Србије према Међународном монетарном фонду по основу коришћења средстава алокације специјалних права вучења одобрених резолуцијама одбора гувернера бр. 64-3 и бр. 52-4²⁹.

Коришћење средстава алокације специјалних права вучења одобрено је Републици Србији Резолуцијом Одбора гувернера Међународног монетарног фонда бр. 64-3 од 7. августа 2009. године и Резолуцијом о IV измени Статута Међународног монетарног фонда бр. 52-4 од 23. септембра 1997. године која је ступила на снагу 10. августа 2009. године у укупном износу од СПВ 388.370.952, и то СПВ 346.710.593 по основу опште алокације и СПВ 41.660.359 по основу посебне алокације. Средства по основу опште алокације уплаћена су 28. августа 2009. године, а по основу посебне алокације 9. септембра 2009. године на рачуне код Народне банке Србије, као фискалног агента Републике Србије у Фонду.

Коришћење средстава алокације специјалних права вучења представља дугорочну обавезу Републике Србије према Међународном монетарном фонду (члан 4. став 1. наведеног закона). Република ће средства вратити у роковима и на начин предвиђен Статутом Фонда, а на основу одлука везаних за повлачење или поништење средстава опште и посебне алокације. У моменту враћања средстава алокације специјалних права вучења, средства за измиривање обавеза обезбеђиваће се у буџету Републике Србије.

Обавезе Републике Србије према Међународном монетарном фонду по основу коришћења средстава алокације специјалних права вучења, које су у пословним књигама Народне банке Србије исказане у износу од СПВ (специјална права вучења) 388.370.952 или 40.627.330 хиљада динара, односно EUR 423.692.130, нису исказане у званичној публикацији на сајту Народне банке Србије као јавни дуг Републике Србије на дан 31. децембра 2009. године.

Јавни дуг у износу од СПВ (специјална права вучења) 1.021.145.000 или 106.433.126 хиљада динара – рачуни обавеза

Осим претходно наведеног јавног дуга Републике Србије по основу обавеза према Међународном монетарном фонду исказаног у ванбилансној евиденцији Народне банке Србије, јавни дуг Републике Србије по основу обавеза према том фонду исказан је и на рачунима обавеза у износу од СПВ 1.021.145.000 или 106.433.126 хиљада динара.

Предметни јавни дуг у износу од СПВ 1.021.145.000 или 106.433.126 хиљада динара, односи се на одобрени износ специјалних права вучења по stand-by аранжману са Међународним монетарним фондом прихваћен на основу разговора представника Републике Србије и мисије Фонда обављених у периоду од 16. до 26. марта 2009. године. Stand-by аранжман је прихваћен Закључком Владе 05 бр. 48-2369/2009 од 30. априла 2009. године, на основу ревидираног Меморандума о економској и финансијској политици

²⁹ „Службени гласник РС“, бр. 88/09

Републике Србије – саставни део Закључка (тачка 2.) и Писма о намерама – потписано у складу са тачком 3. Закључка.

Средства по основу одобреног износа специјалних права вучења по предметном stand-by аранжману са Међународним монетарним фондом у износу од СПВ 701.550.000 уплаћена су 28. августа 2009. године, а у износу од СПВ 319.595.000 дана 29. децембра 2009. године.

Одобравање специјалних права вучења Републици од стране Међународног монетарног фонда регулисано је Законом о ратификацији друге измене Статута Међународног монетарног фонда³⁰.

- **Камата по јавном дугу и кредиту**

Камата по јавном дугу и кредиту се односи на:

- капитализована камата	10.441.726
- претплаћена камата	671.342
- потраживања за неизмирену камату	382.243

Укупно

11.495.311

Капитализована камата у износу EUR 108.894.111 или 10.441.726 хиљада динара односи се на 60% камате која се капитализује по основу дугорочног дуга према земљама чланицама Париског клуба.

Претплаћена камата износи EUR 7.001.259 или 671.342 хиљада динара. Односи се на претплату при авансним плаћањима камате и трошкова сервисирања Међународној банци за обнову и развој за консолидационе зајмове А и Б, који су доспевали два пута годишње почев од 2007. до 2009. године. При авансним плаћањима камате мање је плаћено EUR 3.986.316 или 382.243 хиљада динара, по ком основу су исказана потраживања од Министарства финансија.

Авансно плаћање камате Међународној банци за обнову и развој вршено је у складу са закључцима Владе Републике Србије 05 број 481-9219/2006-2 од 19. октобра 2006. године и 05 број 481-9219/2006-2 од 14. децембра 2006. године. Закључцима је предвиђено формирање Наменског фонда за авансно плаћање камате и трошкова сервисирања за консолидационе зајмове А и Б, којим ће управљати Међународна банка за обнову и развој, ради коришћења средстава тог фонда за плаћање камате и трошкова сервисирања, а у складу са одговарајућим Споразумом између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој у вези тог фонда. Споразум је потписан 18. децембра 2006. године, којим је у Одељку 3.05. Општих услова Међународне банке за обнову и развој за авансно плаћање обавеза Републике Србије према Међународној банци за обнову и развој за период од 2007. до 2009. године предвиђена рационалнија могућност умањења укупног задужења Републике Србије, имајући у виду чињеницу да за авансно плаћање није предвиђена провизија“.

Република Србија је Међународној банци за обнову и развој депоновала EUR 176.900.000 на готовински рачун те банке, на основу писма Министарства финансија, Управе за

³⁰ „Службени лист СФРЈ“, бр. 14/1977

трезор, од 22. децембра 2006. године (камата EUR 176.723.100, трошкови сервисирања 176.900). Депоновање је извршено из средстава депозита орочених на over night основи на рачуну Министарства финансија, Управе за трезор.

Према Информацији о потреби потписивања Споразума између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој у вези са Наменским фондом за авансно плаћање камате и трошкова сервисирања за Консолидациони зајам А (Зајам број 7086 YF) и Консолидациони зајам Б (Зајам број 7087 YF) – иста је прихваћена наведеним Закључком Владе од 14. децембра 2006. године – са следећом назнаком „очекује се да ће Међународна банка за обнову и развој у целости исплатити средства Наменског фонда, у складу са одредбама Споразума, до 31. јула 2010. године, а након овог датума извршиће се повраћај преосталих средстава Републици Србији.“

II Остали послови у име и за рачун Републике Србије

Послови у име и за рачун Републике Србије односе се:

- споразум са Владом НР Кине	58.961
- Фонд револвинг кредита	6.435
- члански улог у развојној банци Савета Европе	581.087
- потраживања од Руске федерације	<u>4.921.872</u>

Укупно

5.568.355

- Споразум са Владом Републике Кине

Споразумом о економско техничкој сарадњи између Владе Народне Републике Кине и Владе Савезне Републике Југославије од 3. децембра 1999. године, Савезној Републици Југославији одобрена је донаторска помоћ у износу од RMB Јуана 80 милиона за финансирање заједничких пројеката или за куповину робе широке потрошње. Помоћ Владе Народне Републике Кине води се у јуанима с тим да је један Јуан једнак једном динару. У пословним књигама Народне банке Србије 7. јуна 2001. године евидентирана је донаторска помоћ у износу од 80.000 хиљада динара, а у периоду 2001 – 2009. година евидентирано је коришћење помоћи у укупном износу од 46.480 хиљада динара за обнову медицинских објеката у износу од CNY 12.450.000 и набавку санитетског материјала у износу од CNY 34.030.357 . Стање донаторске помоћи Владе Народне Републике Кине на дан 31. децембра 2009. године, износи 33.520 хиљада динара.

По споразуму о економској и техничкој сарадњи између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Народне Републике Кине од 16. априла 2001. године договорена је помоћ од 20 милиона јуана за покривање трошкова пројеката који ће се накнадно одредити кроз консултације између две стране или ће се користити за набавку робе. У пословним књигама Народне банке Србије евидентирана је само донаторска помоћ у износу од 25.441 хиљада динара, док у периоду 2001 – 2009. година коришћење помоћи није евидентирано.

- Фонд револвинг кредита

Влада Републике Србије је, на основу Уговора о обезбеђењу кредитне линије за финансирање развоја малих и средњих предузећа од 14. јуна 2001. године са Европском

агенцијом за реконструкцију, примила донацију у износу од EUR 5.000.000. На основу члана 1. Уговора, Влада Републике Србије је поверила Народној банци Југославије (која је такође потписник Уговора) оснивање Фонда револвинг кредита. Током 2001. и 2002. године између Европске агенције за реконструкцију, Владе Републике Србије и Народне банке Југославије потписана су још два Споразума о финансирању у циљу обезбеђења додатних средстава по кредитној линији за развој малих и средњих предузећа у укупном износу од EUR 10.000.000. Средства пренета Фонду револвинг кредита у укупном износу од EUR 15.000.000 су у потпуности реализована кроз кредите малим и средњим предузећима. Отплатом главнице и камате од стране малих и средњих предузећа формиран је Фонд револвинг кредита.

Чланом 5. Анекса А Споразума о финансирању у циљу обезбеђења додатних средстава по кредитној линији за развој малих и средњих предузећа од 26. септембра 2002. године предвиђено је да се власништво Европске агенције за реконструкцију над средствима донације (Фондом револвинг кредита) трајно пренесе на Републику Србију, путем посебног уговора уз обавезу да се средства Фонда и даље користе под истим условима и за исте намене до 2015. године.

Фондом револвинг кредита управља Народна банка Србије – као агент Владе Републике Србије, тако што средства Фонда пласира крајњим корисницима на захтев посредничких банака и контролише наменско коришћење средстава. Средства су намењена малим и средњим предузећима, предузетницима и трговачким предузећима за набавку основних средстава.

Крајњим корисницима – малим и средњим предузећима, предузетницима и трговачким предузећима средства Фонда револвинг кредита се пласирају преко седам посредничких банака, и то:

- Unicredit bank
- Erste bank
- ОТП банка
- Чачанска банка
- Комерцијална банка
- Привредна банка Београд
- Raiffeisen банка

Стање на рачуну Фонда револвинг кредита, односно расположива средства из тог Фонда на дан 31. децембра 2009. године износе EUR 67.109 или 6.435 хиљада динара. Међутим, укупно стање средстава Фонда револвинг кредита, поред наведених расположивих средстава на рачуну, чине и потраживања од наведених банака, преко којих се ова средства пласирају корисницима кредита. Како укупно потраживање од наведених банака, преко којих се ова средства пласирају корисницима кредита по стању на дан 31.12.2009. године износе EUR 18.661.003, укупно стање Фонда револвинг кредита износи EUR 18.728.112 (67.109 + 18.661.003) или 1.795.816 хиљада динара, по средњем курсу Народне банке Србије на дан 31.12.2009. године.

Према Прегледу реализације Фонда револвинг кредита Републике Србије, сачињеном од стране Народне банке Србије, Сектора за међународну сарадњу, Одељења за управљање рачуном Фонда револвинг кредита, 4. јануара 2010. године, укупно реализована средства

реализација преко Фонда револвинг кредита у периоду јун 2001. године – 31. децембар 2009. године износила су 51.898.308 EUR

- Члански улог у Развојној банци Савета Европе

Обавеза уплате чланског улога у капиталу и резервама Развојне банке Савета Европе, прописана је Законом о измиривању обавеза Србије и Црне Горе на име чланског улога у капиталу и резервама Развојне банке Савета Европе („Службени лист СЦГ“, број 14/04)³¹.

Члански улог Србије и Црне Горе у капиталу Развојне банке Савета Европе састоји се од уплатног дела који износи EUR 1.712.000 што је 11,04% чланског улога и дела по позиву који износи EUR 13.799.000, што је 88,96% чланског улога. Државе чланице Србије и Црне Горе обезбеђују у својим годишњим буџетима средства за уредно измиривање обавеза по основу уплатног дела чланског улога.

Укупна вредност учешћа Србије и Црне Горе у резервама Развојне банке Савета Европе износи EUR 4.348.000 што је 0,48% резерви те банке. Државе чланице Србије и Црне Горе обезбеђују у својим годишњим буџетима средства за уредно измиривање обавеза на име учешћа у резервама Развојне банке Савета Европе.

Стање на рачуну чланског улога у Развојној банци Савета Европе на дан 31. децембра 2009. године у износу од EUR 6.060.000 EUR или 581.087 хиљада динара представља динарску противвредност за EUR 1.712.000 EUR или 164.162 хиљаде динара – уплатни део чланског улога и EUR 4.348.000 или 416.925 хиљаде динара – учешће у резервама.

- Потраживања од Руске федерације

Потраживања од Руске федерације исказана су на основу Споразума о регулисању обавеза бившег СССР по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР и бивше СФРЈ, потписаног 27. априла 2007. године од стране Владе РС и Владе Руске Федерације и Банкарског аранжмана између Народне банке Србије и Vnesheconombank. Споразумом је, између осталог, предвиђено да се део износа који се регулише у висини 100.511.390 САД долара пребацује на ликвидациони рачун бр. 2 на датум потписивања споразума и измирује у року од 6 година од датума потписивања споразума путем испорука робе и услуга из Руске федерације у Републику Србију (на основу појединачних извозно-увозних уговора, које закључују руски испоручиоци и српски купци).

Стање на рачуну потраживања од Руске федерације на дан 31. децембра 2009. године у износу од USD 70.759.671 или 4.721.687 хиљада динара представља преостали износ на ликвидационом рачуну бр. 2 отвореном код Народне банке Србије и Вњешеконобанке, који је износио USD 100.511.390 долара по умањењу за износ извршених плаћања путем испорука робе и услуга од стране руских испоручилаца и плаћени аванс у износу USD 20.102.278 са датумом валуте 29. септембар 2009. године.

3.3.11. Преузете будуће обавезе (група рачуна 91, осим 911 и 916, односно 96 осим 961 и 966)

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

³¹ „Службени лист СЦГ“, број 14/04

Укупно стање по извештају НБС 8.302.694 11.887.009

Од укупно исказаног износа преузетих будућих обавеза Народне банке Србије, ревизијом је обухваћен део билансне позиције, и то:

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Износ који се односи на републичке органе 709.506 /

Наведени износ преузетих будућих обавеза који се односи на републичке органе и организације у износу од **709.506** хиљада динара представља акредитиве отворене корисницима буџетских средстава.

Народна банка Србије отвара акредитиве корисницима буџетских средстава за плаћање обавеза у иностранству валути. При отварању акредитива за девизна плаћања, корисници буџетских средстава су дужни да обезбеде динарско покриће у целини.

Акредитиви отворени буџетским корисницима са стањем на дан 31. децембра 2009. године односе се на Министарство одбране 697.362 хиљада динара и Универзитет у Крагујевцу 12.043 хиљада динара и др.

3.4. ПОЗИЦИЈЕ БИЛАНСА УСПЕХА

3.4.1. Приходи од камата (група рачуна 70)

У хиљадама динара
31.12.2009. 31.12.2008.

Укупно стање по извештају НБС 22.063.720 28.836.895

Од укупно исказаног износа прихода од камата Народне банке Србије од 22.063.719 хиљада динара, ревизијом је обухваћен износ:

Износ који се односи на републичке органе 909.595

Приходи од камата по основу хартија од вредности у износу од 909.595 хиљада динара односе се на камату обрачунату на обвезнице Републике Србије издате у складу са чланом 5. став 1. Закона о измиривању обавеза Републике Србије према Народној банци Србије³².

Камата на обвезнице обрачунава се полугодишње на номиналну вредност обвезница, по стопи од 8,5% на годишњем нивоу. (Напомена 3.3.3.)

³² „Сл. гласник РС“, 135/04

3.4.2. Расходи од камата (група рачуна 60)

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Укупно стање по извештају НБС	21.970.590	38.019.446

Од укупно исказаног износа расхода од камата Народне банке Србије у наведеном износу, ревизијом је обухваћено:

Износ који се односи на републичке органе	1.177.561
Ревизијом је обухваћено:	
- камате по основу динарских депозита	902.829
- камате по основу депозита у иностраној валути	271.963
- камата по основу револвинг кредита	1.554

Обрачун камате на динарске депозите врши се на основу Уговора о међусобним односима, правима и обавезама у вези са средствима Система Консолидованог рачуна трезора који се води код Народне банке Србије у RTGS систему Г 9381 од 31. децембра 2008. године закљученом између Републике Србије и Народне банке Србије.

На дневно стање средстава Консолидованог рачуна трезора Републике Србије Народна банка Србије обрачунава и плаћа камату по каматној стопи од 2,5% на годишњем нивоу. Камата се обрачунава месечно и плаћа до 20. у месецу за претходни месец.

Обрачун камате на **орочена девизна средства** Републике Србије врши се на основу Уговора о међусобним односима у вези управљања са девизним средствима Републике Србије код Народне банке Србије Г 1 3416 од 31. децембра 2007. године закљученом између Републике Србије и Народне банке Србије.

Народна банка Србије управља девизним средствима Републике Србије у своје име, за рачун Републике, на основу налога Републике у складу са општим (годишњим) и оперативним (тримесечним) смерницама за управљање девизним резервама Народне банке Србије. Република даје писмени налог Народној банци Србије да се средства инвестирају у стране хартије од вредности (*инвестициони портфолио*) или да се пласирају као депозит на одређени рок (*ликвидносни портфолио*).

На девизна средства Републике која се пласирају као депозит на одређени рок Народна банка Србије обрачунава и плаћа камату:

- за средства пласирана у виду депозита у EUR (overnight база) у висини од каматне стопе EONIA умањене за 25 базичних поена (0,25%)
- за друге рокове доспећа у висини каматне стопе EURIBOR умањене за 25 базичних поена (0,25%)
- за остале валуте у висини каматне стопе EURIBOR умањене за 25 базичних поена (0,25%)

По основу обрачунате камате на девизна средства Републике Србије, Народна банка врши припис камате одговарајућим девизним рачунима Републике.

Обрачун **камате на девизна средства** по основу револвинг кредита Републике Србије регулисан је Одлуком Гувернера о начину обрачуна и висини камате на девизна средства по основу револвинг кредита Европске агенције за реконструкцију које Република Србија држи на рачуну код Народне банке Србије Г број 1767 од 17. априла 2003. године. – Фонд револвинг кредита објашњен је у напомени 3.3.10. Послови у име и за рачун трећих лица (група рачуна 90, односно 95) под II Послови у име и за рачун Републике Србије. Камата се обрачунава по стопи коју коресподентске банке плаћају камату Народној банци Србије на депозите сличних износа. Камата се обрачунава у EUR на EUR call асоунт.

По основу обрачунате камате на девизна средства револвинг кредита Републике Србије, Народна банка Србија врши припис камате одговарајућем рачуну квартално у динарској противвредности.

3.4.3. Приходи од накнада и провизија (група рачуна 71)

	У хиљадама динара	
	<u>31.12.2009.</u>	<u>31.12.2008.</u>
Укупно стање по извештају НБС	4.087.149	4.779.813

Од укупно исказаног износа приходи од накнада и провизија Народне банке Србије од 4.087.149 хиљада динара, ревизијом је обухваћен следећи износ:

Износ који се односи на републичке органе	822.641
- приходи од накнада и провизија у динарима	216
- приходи од накнада и провизија у иностраној валути	822.425
Структура прихода од накнада и провизија у иностраној валути је следећа:	
- накнада swift трошкова	7.326
- накнаде за услуге Фонду револвинг кредита Републике Србије	17.750
- разлика продајног и средњег курса стране валуте	319.534
- разлика средњег и куповног курса стране валуте	<u>477.815</u>
Укупно	<u>822.425</u>

Приходи од накнада за услуге Фонду револвинг кредита у износу од 17.750 хиљада динара односе се на обрачун и евидентирање накнаде од 1% годишње за покриће трошкова управљања Фондом револвинг кредита Републике Србије – оснивање и намена Фонда обрађени су у делу Извештаја: Послови у име и за рачун трећих лица у иностраној валути.

Приходи по основу разлике продајног и средњег курса у износу 319.534 хиљада динара утврђени су при:

- купопродаји девиза;
- уплати динарске противвредности за плаћања преко рачуна Народне банке Србије (без провизије);
- уплати динара за отплату главнице, камате и других трошкова по основу кредита међународних финансијских организација, и

- уплати динарске противвредности на име коначног обрачуна за службена путовања радника буџетских корисника (без провизије).

Приходи по основу разлике средњег и куповног курса у износу 477.815 хиљада динара утврђени су при:

- купопродаји девиза по Закону о донацијама и хуманитарној помоћи³³;
- приливу девизних средстава од банака на рачун Народне банке Србије и исплати динарских средстава;
- исплати динарске противвредности са рачуна код Народне банке Србије;
- повраћају дела аконтације за службена путовања радника државних органа, и
- куповини девиза од банке из наплате у АП Косово и Метохија³⁴

3.4.4. Остали пословни приходи (група рачуна 74, 76 осим 766 и 769)

	У хиљадама динара	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Укупно стање по извештају НБС	11.448.642	4.360.370

Од укупно исказаног износа осталих пословних прихода Народне банке Србије од 11.448.642 хиљада динара, ревизијом је обухваћен следећи износ:

Износ који се односи на републичке органе 3.104.657

Остали пословни приходи који се односе на републичке органе и организације у износу од 3.104.657 хиљада динара, односе се на производе Народне банке Србије, Завода за израду новчаница и кованог новца – Топчидер, а ревизијом је обухваћено следеће:

- лични пасош	2.145.870
- образац личне карте	851.675
- саобраћајна дозвола	25.830
- међународна дозвола за друмски транспорт	8.639
- остало	17.726
Укупно	3.049.740

- Лични пасош

Приходи оперативног пословања по основу израде личног пасоша у износу 2.145.870 хиљада динара, односе се на фактуре испостављене Министарству унутрашњих послова на име техничке израде и штампања путних исправа из члана 7. став 1. Закона о путним исправама³⁵, односно обрасца: пасош, дипломатски пасош и службени пасош. Наведене обрасце путних исправа технички израђује и штампа Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца, у складу са одредбама члана 26. став 4. Закона о путним исправама.

Фактурисање по основу техничке израде и штампања обрасца пасош, дипломатски пасош и службени пасош је вршено, у складу са одредбама члана 2. став 1. Уредбе о цени

³³ „Службени лист СРЈ“, бр.53/2001 – члан 8. ст. 2 и 3

³⁴ „Службени лист СРЈ“, бр. 9/2001

³⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 90/07, 116/08 и 104/09

обрасца путних исправа и визе и трошковима достављања пасоша преко дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије³⁶ којима је прописано да цена обрасца пасоша, дипломатског пасоша и службеног пасоша износи 1.695,00 динара у нето износу.

- Образац личне карте

Приходи оперативног пословања по основу израде личне карте у износу 851.675 хиљада динара, односе се на фактуре испостављене Министарству унутрашњих послова на име накнаде за издавање личне карте која према одредбама члана 24. став 1. Закона о личној карти³⁷ обухвата цену обрасца личне карте и трошкове техничке израде.

Фактурисање по основу накнаде за издавање личне карте је вршено у складу са одредбама члана 2. став 1. Правилника о цени обрасца и трошкова техничке израде личне карте³⁸.

Новчани износ по основу накнаде за издавање личне карте од 774,00 динара, у нето износу, плаћа се приликом подношења захтева за издавање личне карте на рачун Народне банке Србије – Завода за израду новчаница и кованог новца, а трошкови техничке израде од 226,00 динара, у нето износу на рачун Министарства унутрашњих послова (члан 3. ст. 1. и 2. наведеног Правилника).

- Саобраћајна дозвола

Приходи оперативног пословања по основу израде саобраћајне дозволе у износу од 25.830 хиљада динара, односе се на фактуре испостављене Министарству унутрашњих послова на име накнаде за израду саобраћајне дозволе. Фактурисање је вршено, у складу са Предлогом коригованих цена Завода за израду новчаница и кованог новца. Исти је достављен Министарству унутрашњих послова писмом ЗИН – 2751/1/08 од 2. децембра 2008. године.

- Образац међународна дозвола за друмски транспорт

Приходи оперативног пословања по основу израде међународне дозволе за друмски транспорт у износу од 8.639 хиљада динара, односе се на фактуре испостављене Министарству за инфраструктуру на име трошкова штампања међународне дозволе за превоз ствари у друмском саобраћају. Наведено министарство, у складу са одредбама члана 11. Закона о министарствима³⁹, обавља послове државне управе у области друмског саобраћаја Фактурисање је вршено по цени од 18,70 динара, у нето износу, у складу са Понудом Завода за израду новчаница и кованог новца. Иста је достављена Министарству за инфраструктуру писмом ЗИН – 2771/1/09 од 9. октобра 2009. године.

- Обрасци за МУП

Приходи оперативног пословања по основу образаца за МУП у износу од 17.726 хиљада динара, односе се на фактуре испостављене Министарству унутрашњих послова на име трошкова штампања образаца: дозвола за возаче - инструкторе, потврда о познавању саобраћајних прописа и др. Фактурисање за штампу – дозволе за возаче - инструкторе и потврде о познавању саобраћајних прописа, прописаних Правилником о возачким

³⁶ „Сл. гласник РС“, бр. 8/08 и 3/09

³⁷ „Сл. гласник РС“, бр. 62/06

³⁸ „Сл. гласник РС“, бр. 9/08

³⁹ „Сл. гласник РС“, бр. 65/08

дозволама, дозволама за возаче – инструкторе и возаче трактора и потврдама о познавању саобраћајних прописа⁴⁰, вршено је по цени из Понуде Завода за израду новчаница и кованог новца.

3.5. РЕЗУЛТАТ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА

Ревизијом је обухваћена расподела вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2008. годину, обзиром да је расподела извршена у 2009. години, у којој је спроведено и одговарајуће евидентирање, као и расподела исказаног вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2009. годину, који је предмет ревизије.

Расподела вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2008. годину

Расподела исказаног вишка прихода над расходима по завршном рачуну Народне банке Србије за 2008. у износу од 58.069.639 хиљада динара извршена је у 2009. години, у којој је 15.06.2009. године спроведено одговарајуће књижење у пословним књигама за 2009. годину и то:

	<u>У 000 дин</u>
Вишак прихода над расходима	58.069.639
• <i>Покриће губитка предходних година</i>	22.560.668
• Посебне резерве	14.750.324
• Основни капитал	20.758.647

Наиме, на основу одлуке Савета СНБ бр. 7 од 15.06.2009. године, у 2009. години извршено је књижење покрића кумулираног вишка расхода над приходима (губитка) из предходне године у укупном износу од 22.560.668 хиљада динара, повећање посебних резерви у износу од 14,750,324 хиљада динара и повећање основног капитала за износ од 20.758.647 хиљада динара.

По наведеној одлуци у буџет Републике Србије није расподељен део исказаног вишка прихода над расходима уз образложење да је у 2008. години остварен нереализовани приход у износу од 63.875.029 хиљада динара (приходи од курсних разлика у износу од 47.445.305 хиљада динара, приходи од повећања вредности хартија од вредности у власништву Народне банке Србије – свођењем на фер вредност у износу од 16.424.110 хиљада динара и приходи од ревалоризације стамбених зајмова у износу од 5.614 хиљада динара), који је већи од исказаног вишка прихода над расходима у износу од 58.069.639 хиљада динара, односно исказани вишак прихода над расходима у целини потиче из нереализованог прихода.

Расподела вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2009. годину

Исказани вишак прихода над расходима по завршном рачуну Народне банке Србије за 2009. у износу од 54.522.797 хиљада динара расподељен је у 2010. години по одлуци Савета Народне банке Србије СНБ бр. 6 од 6. маја 2010. године на следећи начин:

⁴⁰ „Сл. гласник РС“, бр. 16/83

	У 000 дин
Вишак прихода над расходима	54.522.797
• Посебне резерве	16.349.179
• Основни капитал	35.593.784
• Буџет Републике	2.579.834

Разлика између исказаног вишка прихода над расходима и нереализованог прихода у износу од 4.079.835 хиљада динара расподељена је по одлуци Савета у посебне резерве у износу 1.500.000 хиљада динара и у буџет Републике у износу од 2.579.834 хиљада динара. Нереализовани приход у износу од 50.442.962 хиљада динара, увећан за добитак по основу укидања ревалоризационих резерви од промене вредности основних средстава и нематеријалних улагања у износу од 7.660 хиљада динара, што укупно износи 50.450.623 хиљада динара, представља велики прираст у динарским исказивањима вредности имовине Народне банке Србије по тренутним тржишним ценама. Стога се вишак прихода који потиче из нереализованог прихода и нереализоване добити не преноси буџету Републике Србије према Члану 77. став Закона о Народној банци Србије. Расподела исказаног вишка прихода над расходима по наведеној одлуци Савета Народне банке Србије спроведена је у пословним књигама 06.05.2010. године.

Износ распоређеног вишка прихода над расходима у корист буџета Републике Србије у износу од 2.579.834 хиљада динара уплаћен је 11.05.2010. године на рачун буџета Републике Србије.

Одредбама члана 77 став 2. и 3. Закона о Народној банци Србије наведено је да се **посебне резерве формирају из вишка прихода над расходима у висини до 30%** оствареног вишка прихода над расходима Народне банке Србије, **а највише у износу до вредности основног капитала Народне банке Србије. Преостали износ** вишка прихода над расходима, **умањен за износ нереализованих прихода**, а после издвајања за посебне резерве, **чини приход буџета Републике Србије.**

Ако се одредбе члана 77. став 1. Закона о Народној банци Србије, (где је наведено да минимални основни капитал износи 10.000.000.000,00 динара и да се формира из вишка прихода над расходима Народне банке Србије), аналогно примењују не само на минимални већ и на основни капитал, онда се може закључити да је **основни капитал Народне банке Србије кроз расподелу вишка прихода над расходима исказаним по финансијским извештајима за 2008. и 2009. годину повећан искључиво из расподеле нереализованог прихода у укупном износу од 56.352.432 хиљаде динара а посебне резерве за 19.607.163 хиљаде динара.** Укупно повећање капитала Народне банке Србије у последње две године у износу од 77.459.595 хиљада динара (основни капитал 56.352.432 и посебне резерве 19.607.163 хиљада динара) извршено је из нереализованог прихода у укупном износу од 75.959.595 хиљада динара.

Део повећања посебних резерви од 1.500.000 хиљада динара извршено је из реализованог вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2009. годину, по одлуци Савета Народне банке Србије СНБ бр. 6 од 6. маја 2010. године, а по којој је остатак реализованог вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2009. годину распоређен и уплаћен у корист буџета Републике Србије у износу 2.579.834 хиљада динара дана 11.05.2010. године.

Законски оквир за расподелу финансијског резултата

Према одредбама члана 77. Закона о Народној банци Србије⁴¹ дефинисано је да се капитал Народне банке Србије састоји од основног капитала и посебних резерви, при чему минимални основни капитал износи 10.000.000.000,00 динара и формира се из вишка прихода над расходима Народне банке Србије.

Посебне резерве формирају се из вишка прихода над расходима у висини до 30% оствареног вишка прихода над расходима Народне банке Србије, а највише у износу до вредности основног капитала Народне банке Србије.

У ставу 4. члана 77. истог закона наведено је да преостали износ вишка прихода над расходима, умањен за износ **нереализованих прихода**, а после издвајања за посебне резерве, чини приход буџета Републике Србије.

Према ставу 5. истог члана вишак расхода над приходима покрива се из посебних резерви, а ако та средства нису довољна, из буџета Републике Србије или издавањем хартија од вредности које за ту сврху издаје Република Србија и преноси Народној банци Србије. Плаћање по основу преноса хартија од вредности по наведеном основу Народна банка Србије врши из вишка прихода над расходима које оствари у наредном периоду.

У одредбама члана 75. став 1. тачка 5) истог закона наведено је да Народна банка Србије остварује приходе од позитивних курсних разлика, а у одредбама члана 76. став 1. тачка б) наведено је да се из прихода које Народна банка Србије оствари, подмирују негативне курсне разлике.

Народна банка Србије у финансијским извештајима за 2008. и 2009. годину је поштовала одредбе члана 75. и 76. Закона о Народној банци Србије и исказала позитивне курсне разлике као приход, а негативне курсне разлике као расход, што је у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извештавања.

Приликом расподеле исказане добити, односно вишка прихода над расходима, као резултат разлике укупних прихода и укупних расхода у којима су урачунате и курсне разлике, Народна банка Србије је део вишка прихода над расходима по основу курсних разлика означила као **нереализовани приход**, односно категорију која је у расподели вишка прихода над расходима представљала одбитну ставку при одређивању дела вишка прихода над расходима, који припада буџету Републике.

Категорија „**нереализовани приходи**“ није прецизније објашњена у наведеним одредбама Закона о Народној банци Србије, а није дефинисана нити законом којим се уређује рачуноводство и ревизија нити Међународним рачуноводственим стандардима. Ова категорија није уређена ни подзаконским прописима из области рачуноводства и ревизије које доноси Гувернер (Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за Народну банку Србије и Правилник о садржају и форми образаца финансијских извештаја за Народну банку Србије).

Ближе објашњење формулације **нереализованог прихода** се може једино наћи у Статуту Народне банке Србије, који је у форми предлога, достављен на сагласност Народној скупштини Републике Србије, 3. октобра 2005. године, а на који сагласност није дата,

⁴¹ "Сл. гласник РС", бр. 72/2003, 55/2004 и 85/2005

нити је исти објављен у „Службеном гласнику РС“, па према томе није ни ступио на снагу. У члану 63. истог наведено је: „Нереализовани приходи из става 4. овог члана усмеравају се у корист капитала Народне банке Србије, а чине их приходи од курсних разлика и приходи од промене вредности имовине и обавеза“.

Расподелом вишка прихода над расходима исказаним по финансијским извештајима за 2008. и 2009. годину основни капитал је повећан искључиво из расподеле нереализованог прихода у укупном износу од 56.352.432 хиљаде динара а посебне резерве за 19.607.163 хиљаде динара. Укупно повећање капитала Народне банке Србије у последње две године у износу од 77.459.595 хиљада динара (основни капитал 56.352.432 и посебне резерве 19.607.163 хиљада динара) извршено је из курсних разлика, односно из нереализованог прихода у укупном износу од 75.959.595 хиљада динара, а разлика од 1.500.000 хиљада динара из реализованог вишка прихода над расходима. по завршном рачуну за 2009. годину, по одлуци Савета Народне банке Србије СНБ бр. 6 од 6. маја 2010. године, по којој је део реализованог вишка прихода над расходима распоређен и уплаћен у корист буџета Републике Србије у износу 2.579.834 хиљада динара дана 11.05.2010. године.

Иако то у прописима није прецизно наведено, Народна банка Србије је приликом расподеле добити под категоријом **нереализовани приход** подразумевала нереализоване курсне разлике настале по основу прерачунавања средстава и обавеза у иностраној валути, као и промене вредности хартија од вредности које се евидентирају по фер вредности кроз биланс успеха, а такође и приходе од промене вредности датих стамбених кредита.

За све ове промене карактеристично је да иза себе немају конкретан новчани ток, већ представљају прираст у динарском исказивању вредности имовине Народне банке Србије по тренутним тржишним ценама, али не и реалан прираст те имовине.

Овај начин пословања је у духу правила који примењује већина народних банака европских земаља. Поменуто решење је доследно примењивано у свим посматраним годинама.

Напомињемо да је Закон о Народној банци Србије измењен у 2010. години („Службени гласник РС“ број 44 од 30. јуна 2010. године) са применом од 01. јула 2010. године, у коме је у члану 77. и 78. на прецизнији начин дефинисана расподела добити и покриће губитка, исказаних по годишњим финансијским извештајима Народне банке Србије и то:

Члан 77. гласи:

„Република Србија је власник целокупног капитала Народне банке Србије.

Капитал Народне банке Србије чине основни капитал и посебне резерве.

До достизања износа минималног основног капитала Народне банке Србије од 10.000.000.000 динара, целокупна добит Народне банке Србије распоређује се у основни капитал.

После достизања износа минималног основног капитала из става 3. овог члана, целокупна добит Народне банке Србије распоређује се у посебне резерве Народне банке Србије до достизања износа ових резерви од 20.000.000.000 динара.

После достизања износа минималног основног капитала из става 3. овог члана и износа посебних резерви из става 4. тог члана, добит проистекла из курсних разлика и

ревалоризационих резерви Народне банке Србије распоређује се на следећи начин: 33,3% у основни капитал и 66,7% у посебне резерве.

После достизања износа минималног основног капитала из става 3. овог члана и износа посебних резерви из става 4. тог члана, добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви Народне банке Србије распоређује се на следећи начин: 10% у основни капитал, 20% у посебне резерве и 70% у буџет Републике Србије.

У складу са ставом 6. овог члана, Народна банка Србије део добити из тог става преноси буџету Републике Србије - у року од десет дана од дана достављања Народној скупштини годишњих финансијских извештаја Народне банке Србије, са извештајем овлашћеног ревизора.

Члан 78. гласи:

„Остварени губитак Народне банке Србије покрива се из посебних резерви и основног капитала изнад нивоа минималног основног капитала, а ако наведена средства нису довољна - из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, издаје Република Србија и преноси Народној банци Србије.

Хартије од вредности којима је покривен губитак, Народна банка Србије може наплатити и пре рока доспећа - продајом ради очувања текуће ликвидности, уз сагласност Савета.

Ако Република Србија не покрије губитак Народне банке Србије на начин утврђен у ставу 1. овог члана, тај се губитак покрива из добити Народне банке Србије остварене у наредним годинама, и то пре расподеле добити прописане чланом 77. овог закона.”

3.6. ЈАВНИ ДУГ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Правни оквир за послове које Народна банка Србије обавља за Републику Србију су одредбе члана 4. став 1. тачка 7), члана 60, 61. и 62. Закона о Народној банци Србије, одредбе Закона о платном промету⁴² и уговори о обављању послова у име и за рачун Републике.

У рачуноводственој евиденцији и финансијским извештајима послови у вези јавног дуга према иностранству исказани су у ванбилансној евиденцији (веза Напомене 3.3.11. и 3.3.12.)

У оквиру Сектора за међународну сарадњу обављају се послови и воде одговарајуће евиденције о укупном јавном дугу по кредитним обавезама према иностранству по свим основама, секторима и кредиторима. Ревизијом су обухваћене обавезе према иностранству државног сектора, док подаци о обавезама приватног и банкарског сектора нису били предмет ревизије.

⁴² "Сл. лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003 и "Сл. гласник РС", бр. 43/2004 и 62/2006

У оквиру Сектора за послове монетарног система обављају се послови и воде одређене евиденције о јавном дугу Републике Србије по основу старе девизне штедње и по основу зајма за привредни развој.

Обзиром да Народна банка Србије располаже подацима о спољном и унутрашњем јавном дугу само за послове, за које по закону, којим је уведен јавни дуг је именована за администратора истог, у поступку ревизије, у циљу свеобухватног сагледавања, тражени су од Министарства финансија - Управе за јавни дуг подаци о укупном јавном дугу Републике Србије по свим основама, којима иста располаже.

Користећи податке из евиденција Народне банке Србије и Министарства финансија-Управе за јавни дуг утврђен је укупни јавни дуг Републике Србије.

3.6.1. Укупан јавни дуг Републике Србије

Према расположивим подацима из званичних евиденција Народне банке Србије (за јавни дуг по којима је Народна банка Србије именована за администратора или за плаћања која се реализују преко Народне банке Србије) и подацима прибављеним од Министарства финансија-Управе за јавни дуг утврђено је да укупан јавни дуг Републике Србије по стању на дан 31.12.2009. године износи 11.840,23 милиона ЕУР, односно 1.135.274,75 милиона РСД, прерачунато по средњем курсу Народне банке Србије на дан 31.12.2009. године, односно према подацима Народне банке Србије (за унутрашњи дуг). Од наведеног укупног износа јавног дуга на спољни дуг се односи 7.654,95 милиона ЕУР (7,231.26+423,69), или 734.023,79 милиона РСД (693.396,46 +40.627,33).

Напомиње се да је у укупан износ спољног дуга урачунат спољни дуг монетарног и државног сектора, као и спољни дуг за чију отплату је Република Србије гарант. У спољни дуг урачуната је и обавеза Републике Србије према Међународном монетарном фонду по Закону о регулисању обавезе Републике Србије према Међународном монетарном фонду по основу коришћења средстава алокације специјалних права вучења одобрених резолуцијама одбора гувернера бр. 64-3 и бр.52-4,⁴³, а за износ дозначених средстава на девизни рачун Републике код Народне банке Србије. (*Објашњено у Напомени број 3.3.11*). Наведена обавеза Републике Србије према Међународном монетарном фонду није садржана у званичним извештајима о јавном дугу Народне банке Србије, као ни Министарства финансија.

У износ унутрашњег јавног дуга, поред износа по евиденцијама, којима располаже Народна банка Србије (именована за администратора) урачунате су и обавезе Републике Србије по подацима Министарства финансија-Управе за јавни дуг, а по основу кредитног задуживања Републике Србије које је извршило Министарство финансија на основу Закона о јавном дугу и по основу обавеза за неисплаћене пензије грађанима .

У наставку се даје преглед укупног јавног дуга Републике Србије по стању на дан 31.12.2009. године по свим основама, уз напомену да су подаци који не потичу из евиденција Народне банке Србије посебно означени.

⁴³ " Сл.Гласник РС", бр 88/2009

УКУПАН ЈАВНИ ДУГ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
на дан 31.12.2009. године

Сектор / Кредитор	ЕУР/РС	
	Д= 95,8888	
	Стање дуга 31.12.2009.	
	у млн ЕУР	у млн РСД
ЈАВНИ СЕКТОР	11.840,23	1.135.274,75
1. СПОЉНИ ДУГ	7.231,26	693.396,46
1.1. Средњорочни и дугорочни дуг	7.229,76	693.252,63
1.1.1. Сектор монетарних власти - НБС*	1.182,22	113.362,07
ММФ	1.109,96	106.433,1
Кина - реструктурирање финансијског кредита од 100 млн УСД	72,26	6.928,9
1.1.2. Државни сектор	5.455,97	523.166,03
Међународне финансијске организације	2.649,71	254.077,56
ИБРД - консолидовани дуг	1.198,31	114.904,9
ИБРД - нови зајмови	39,86	3.822,5
ИДА	468,96	44.967,9
Европска заједница	273,30	26.206,1
ЕИБ - нови зајмови	546,95	52.446,7
ЕИБ - стари регулисани дуг	13,58	1.302,4
ЕУРОФОНД - ЦЕБ - нови зајмови	28,50	2.732,8
ЕБРД	80,24	7.694,3
Владе - Париски клуб укупно**	1.512,21	145.004,01
Консолидовани дуг ¹⁾	1.470,80	141.033,2
Кредити закључени после 20.12.2000.	41,41	3.970,8
Остале Владе	394,02	37.782,56
Кред.закључени пре 20.12.2000. (Либија)	35,63	3.416,4
Кредити закључени после 20.12.2000.	358,40	34.366,19
Пољска	26,51	2.541,6
Кина - реструктурирање робног кредита од 200 млн УСД	70,43	6.753,7
Кувајт - реструктурирање дуга	261,46	25.070,9
Лондонски клуб**	808,28	77.505,37
регулисани дуг ²⁾	748,52	71.774,4
нерегулисани дуг ³⁾	59,77	5.731,0
Остали кредитори-Кред. закључени после 20.12.2000.*	70,34	6.744,8
Клиринг - Дуг у неконвертибилној валути	21,40	2.051,8
1.1.3. Државно гарантовани сектор	591,57	56.724,53
Међународне финансијске организације	443,00	42.478,42
ЕУРОФИМА	100,50	9.637,2
ЕУРОФОНД - ЦЕБ - стари регулисани дуг	6,06	581,1
ЕБРД	284,26	27.257,6
ЕИБ - нови зајмови	52,17	5.002,5
Владе - Париски клуб укупно	48,57	4.657,2
Остали кредитори-Кред. закључени после 20.12.2000.	100,00	9.588,9
Краткорочни дуг	1,50	143,83
Остали кредитори - Кред.закључени после 20.12.2000.	1,50	143,8
Капитализована камата⁴⁾	110,24	10.570,4
2. УНУТРАШЊИ ЈАВНИ ДУГ	4.185,28	401.250,96

2.1. Стара девизна штедња	2.685,50	257.441,70
2.1.1 Јавни дуг по основу старе девизне штедње	2.623,30	251.545,50
2.1.2. Јавни дуг по члану 16. Закона	58,30	5.520,50
2.1.3. Јавни дуг по члану 31. Закона	3,90	375,70
2.2. Јавни дуг по основу Зајма за привредни развој	8,20	783,10
2.3. Дугорочне хартије од вредности (Обавезе према НБС)	111,60	10.701,12
2.4. Јавни дуг евидентиран у МФ - Управи за јавни дуг ***	1.379,98	132.325,04
Обавезе по основу неисплаћених пензија-пољопривредницима	69,03	6.618,84
Обавезе по основу неисп. пензија - фонд запослених	7,60	728,61
Обавезе према Комерцијалној банци АД Београд (за куповину зграде Амбасаде у Бриселу)	12,50	1.198,61
Краткорочне хартије од вредности	1.050,22	100.704,00
Обавезе према НУРО ALPE-ADRIA BANK АД Београд - (Универзијада 2009)	15,64	1.500,00
Обавезе према Војвођанској банци а.д. Нови Сад	20,00	1.917,78
Обавеза према ALPHA BANK SRBIJA а.д. Београд	30,00	2.876,66
Обавеза према PIRAEUS BANK а.д. Београд	40,00	3.835,55
Обавезе према UniCredit Bank Srbija а.д. - ЈП Путеви	75,00	7.191,66
Обавезе према Marfin Bank а.д. Beograd - ЈП Путеви	60,00	5.753,33
3. ММФ-Коришћење средстава алокације СПВ****	423,69	40.627,33
УКУПАН ЈАВНИ ДУГ (1+2+3)	11.840,23	1.135.274,75

Доцње приказане у јавном сектору односе се на нерегулисани државни дуг који је настао пре 20.12.2000. године и то према Либији, Лондонском клубу.

(АПИ излазне обвезнице) и неконвертибилни дуг према бившој Чехословачкој. Преговори РС о репрограму нерегулисаног дуга са инокредит. су у току.

¹⁾ Дуг према Париском клубу поверилаца консолидован је 2001. г. када је утврђено да укупни отпис дуга износи 66%, при чему је 51% отписано 2002.г., док је додатних 15% отписано 6.2.2006. године.

²⁾ Споразумом о репрограму дуга Републике Србије са Лондонским клубом поверилаца потписаним јула 2004. године, утврђен је отпис дуга од око 62%.

³⁾ АПИ - Alternative Participation Instruments - излазне обвезнице које су 1988. издате повериоцима који нису желели да учествују у рефинансирању у оквиру Споразума по НФА.

⁴⁾ У складу са споразумом о репрограму дуга према Париском клубу, у периоду од марта 2002. до децембра 2005. г. капитализована је редовна камата у износу од 60%, за коју је планирана отплата у периоду од 2007. до 2014. године.

* Податак НБС - пословне банке и сектор монетарних власти (нама у МФ-Управа за јавни дуг)

** Податак НБС (неусаглашен износ са МФ-Управа за јавни дуг)

*** Податак Министарства финансија-Управа за јавни дуг (нема у НБС)

****Обавеза РС по Закону о регулисању обавезе Републике Србије према Међународном монетарном фонду по основу коришћења средстава алокације специјалних права вучења одобрених резолуцијама одбора гувернера бр. 64-3 и бр.52-4, "Сл.Гласник РС", бр 88/2009 -ПОДАТАК НИЈЕ САДРЖАН У ИЗВЕШТАЈИМА О ЈАВНОМ ДУГУ Народне банке Србије, као ни Министарства финансија

3.6.2. Нова задужења у 2009. години

Према подацима Народне банке Србије, допуњених са подацима Министарства финансија, којима не располаже Народна банка Србије, утврђено је да се Република Србија у 2009. години додатно задужила у укупном износу од 2.016.26 милиона ЕУР, односно у износу од 270.694.88 милиона РСД. Наведена нова задужења у 2009. години односе се на директан дуг у износу од 1.681.26 милиона ЕУР и на издате гаранције Републике Србије по извршеним задужењима јавних предузећа у укупном износу од 335.00 милиона ЕУР.

НОВА ЗАДУЖИВАЊА У 2009. ГОДИНИ

Кредитор / Поверилац	Износ задужења	
	ЕУР	РСД
1 ЈАВНИ СЕКТОР	2,016.26	270,694.88
1.1 Директне обавезе	1,681.26	238,572.13
IBRD	461.50	44,252.68
EIB	803.50	77,046.65
EBRD	150.00	91,429.97
Укупно остали кредитори	266.26	25,842.83
1.2 Индиректне обавезе	335.00	32,122.75

3.6.3. Извршене отплате јавног дуга у 2009. години

Према подацима Народне банке Србије, Сектора за међународну сарадњу у 2009. години је извршена отплата спољног дуга Републике Србије, који сервисира Народна банка Србије у укупном износу од 243,97 милиона ЕУР, од чега се на главни дуг односи 72,44 милиона Еур, а на отплату камате 171,56 милиона ЕУР. Од укупне отплате спољног дуга на државни сектор се односи 227,58 милиона ЕУР, а на државни гарантовани сектор 16,39 милиона ЕУР.

Отплата јавног дуга Републике Србије по којима је Народна банка дужник или гарант и по кредитима који се сервисирају преко пословних банака извршене су у 2009. години у износу од 88,70 милиона ЕУР, од чега се на државни сектор односи 36,75 милиона ЕУР, а на државни гарантовани сектор 51,95 милиона ЕУР.

Ако се укупној отплати спољног дуга дода и отплата унутрашњег дуга, који који сервисира Народна банка Србије (стара девизна штедња и зајам за привредни развој) у износу од 234,20 милиона ЕУР, укупна отплата јавног дуга Републике Србије у 2009. години износи 478,17 милиона ЕУР, рачунато по курсу на дан 31.12.2009. године.

Укупно извршена отплата спољног и унутрашњег јавног дуга у 2009. години, према подацима Народне банке Србије износи 566.87 милиона ЕУР, од чега се на отплате јавног дуга који Народна банка сервисира односи 478.17 милиона ЕУР а на отплату дуга по којима је Народна банка дужник и по кредитима јавног сектора које сервисирају пословне банке односи 88.70 милиона ЕУР.

ОТПЛАТЕ УКУПНОГ ЈАВНОГ ДУГА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2009. ГОДИНИ

ПО КОЈИМА ЈЕ НБС АГЕНТ, ПО КРЕДИТИМА ПО КОЈИМА ЈЕ НБС ДУЖНИК И КОЈИ СЕ СЕРВИСИРАЈУ ПРЕКО ПОСЛОВНИХ БАНАКА

у милионима ЕУР

Сектор / Кредитор	Отплате јавног дуга по којима је НБС агент			Отплате кредита- НБС дужник и сервисирају пословне банке			Укупна отплата јавног дуга
	Главн ица	Кamate/ трошкови	Укупно	Главница	Кamate/ трошкови	Укупно	
1. ЈАВНИ СЕКТОР-СПОЉНИ ДУГ	72.44	171.56	243.97	52.44	36.83	88.70	332.67
1.1. Средњорочни и дугорочни дуг	72.44	171.56	243.97	52.44	36.82	88.70	332.67
1.1.1. Државни сектор	61.09	166.53	227.58	15.11	22.20	36.75	264.33
Монетарне власти-Н. Б.С.					11.88	11.88	11.88
Међународне фин. организације	22.46	52.34	74.77	0.73	2.63	3.36	78.13
ИБРД - консолидовани дуг	8.48	16.07	24.55				24.55
ИБРД - нови зајмови		0.61	0.61				0.61
ИДА		3.62	3.62				3.62
Европска заједница		9.83	9.83				9.83
ЕИБ - нови зајмови	7.63	20.32	27.95				27.95
ЕИБ - Репрограм - 56.35 mln EUR	6.31	1.49	7.81				7.81
ЕУРОФОНД - ЦЕБ - нови зајмови		0.41	0.41				0.41
Владе - Париски клуб укупно	38.63	83.87	122.5	1.18	0.39	1.57	124.07
Остале Владе		2.24	2.24	2.05	0.22	2.27	4.51
Лондонски клуб		28.07	28.07				28.07
ЕБРД				6.83	3.79	10.63	10.63
Комерц.банке- дуг држ. агенција и лок.самоуп- без државне гаранције				4.33	3.28	7.04	7.04
1.1.2. Државно гарантовани сектор	11.35	5.04	16.39	37.33	14.62	51.95	68.34
Међународне финан. организације	11.35	5.04	16.39	29.18	10.49	39.67	56.06
ЕУРОФОНД - ЦЕБ / Репрограм	3.03	0.3	3.33				3.33
ЕБРД	8.32	4.3	12.62	15.69	7.23	22.93	35.55
ЕИБ - нови зајмови		0.44	0.44		0.35	0.35	0.79
ЕУРОФИМА				13.49	2.9	16.39	16.39
Владе сталне члан-Пар.клуба-Укуп.				8.14	1.79	9.93	9.93
Дуг ЈП Путеви Србије					2.35	2.35	2.35
Мемо:Париски клуб - капит. камата		23.35	23.35				23.35
Краткорочни дуг					0.01	0.01	0.01
2. УНУТРАШ. ДУГ-из буџета 2009	234.2		234.2				234.2
Јавни дуг - старе дев. штедње	228.3		228.3				228.3
Јавни дуг по члану 16. Закона	5.5		5.5				5.5
Јавни дуг - Зајма за пр.. развој	0.4		0.4				0.4
Укупно 1+2	306.64	171.56	478.17	52.44	36.83	88.70	566.87

3.7. СУДСКИ СПОРОВИ У ВЕЗИ ПОСЛОВАЊА СА ДРЖАВНИМ БУЏЕТОМ

Народна банка Србије по стању на дан 31.12.2009. године не води судске спорове са Републиком Србијом и републичким органима и организацијама, нити као тужена страна нити као тужиља.